

TEMA 15. Teixit epitelial. La cèl·lula epitelial. Làmina basal. Epitelis de revestiment i epitelis glandulars

Teixit: associació de cèl·lules diferenciades en una mateixa línia i amb la mateixa funció.

4 Tipus bàsics:

a) Epitelial

b) Conjuntius i de sosteniment (cartílag, os, notocordi, sang)

c) Muscular

d) Nervios

TEMA 15. Teixit epitelial. La cèl·lula epitelial. Làmina basal. Epitelis de revestiment i epitelis glandulars

Teixit: associació de cèl·lules diferenciades en una mateixa línia i amb la mateixa funció.

Estudi de teixits animals

- a) Criteri embrionari
- b) Criteri morfològic
- c) Criteri fisiològic

1. Teixit epitelial

Definició:

L'epiteli és un teixit constituït per **cèl·lules adossades** en aposició sobre una gran part de la seua superfície.

No tenen vasos sanguinis ni substància intercel·lular.

En la forma més simple és format per un única capa de cèl·lules idèntiques que recobreixen una superfície exterior o una cavitat interna.

Les cèl·lules epitelials descansen sobre una capa de material extracel·lular anomenada **làmina basal**, constituïda per una trama de microfilaments. Per sota d'aquests hi sol haver una capa de **teixit conjuntiu**.

Funció dels epitelis

★ Protecció

★ Absorció

★ Secreció

★ Difusió de gasos

★ Filtració de la llum

★ Receptors sensorials

★ Capacitat de regeneració

Origen dels epitelis

ECTODERMA

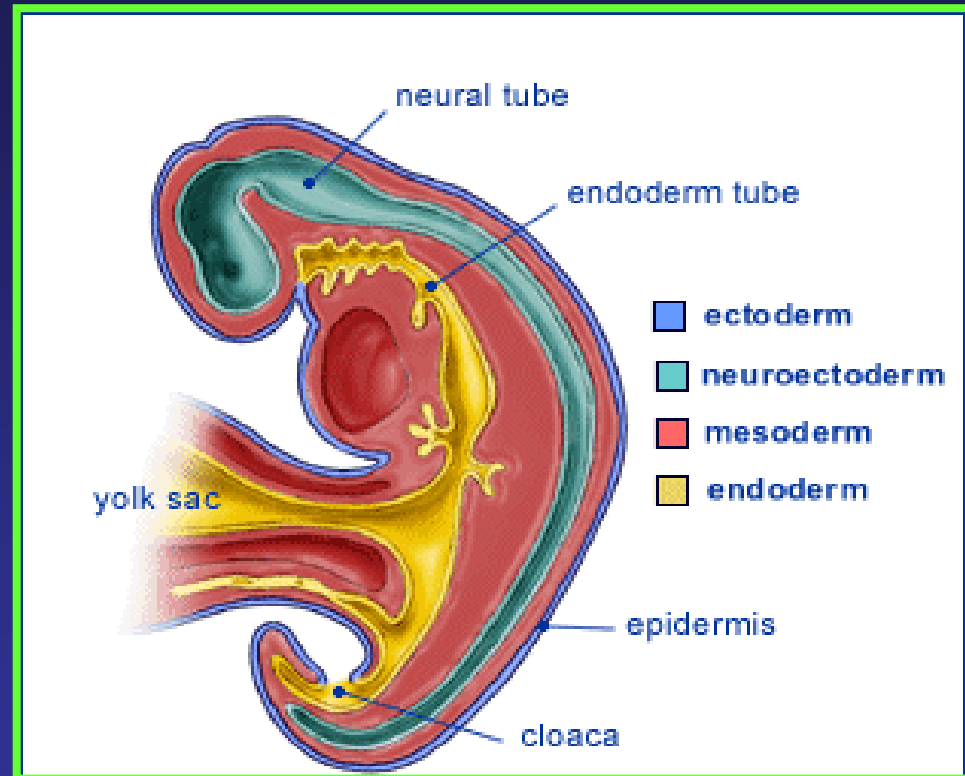
- Epidermis
- Glàndules

ENDODERMA

- Epiteli tub dig.
- Aparell tub resp (-> laringe)
- Glàndules digestives

MESODERMA

- Mesotelis
  - Deriv. somato i esplacnopleura
  - Pleura
  - Pericardi
  - Peritoneu
- Endotelis
  - Parets de v. sanguinis
  - Epitelis de ronyó, vies urinàries i aparell reproductor

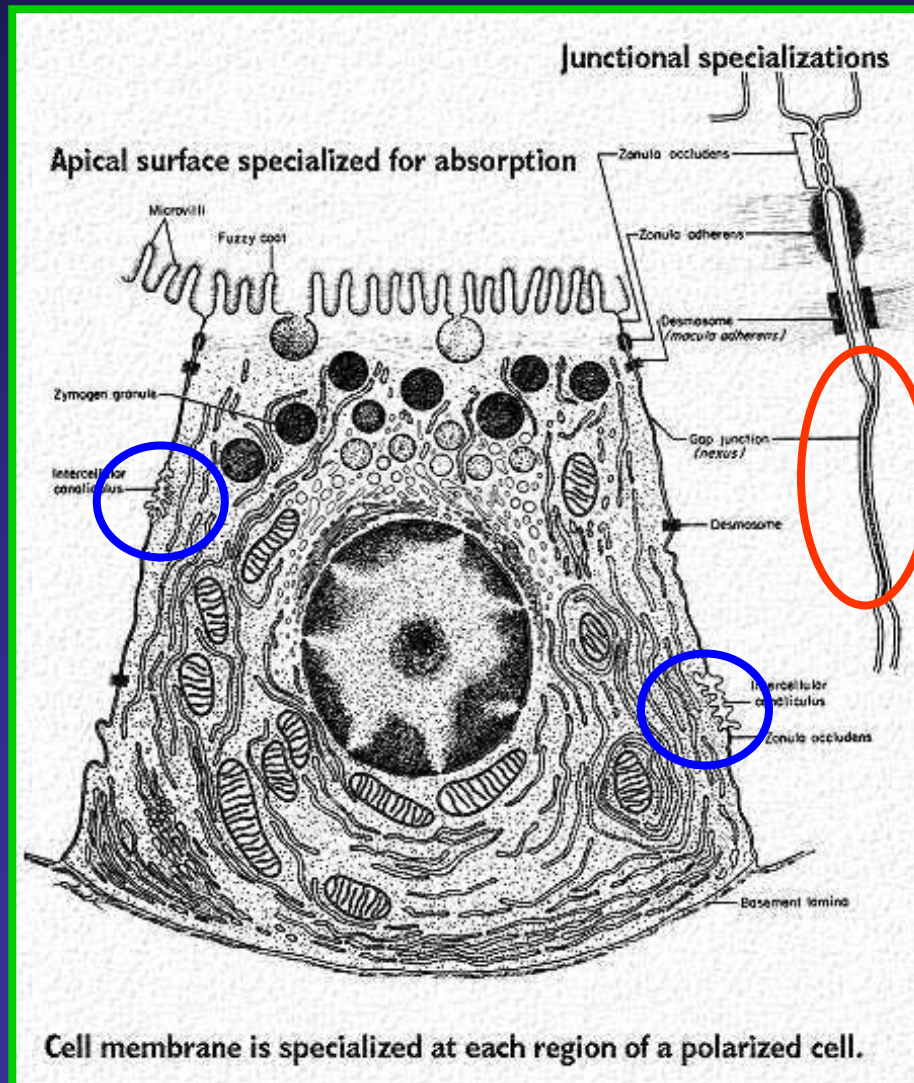

2. La cèl·lula epitelial

- ★ Especialitzacions laterals
- ★ Especialitzacions basals
- ★ Especialitzacions apicals
- ★ Distribució d'òrgànuls

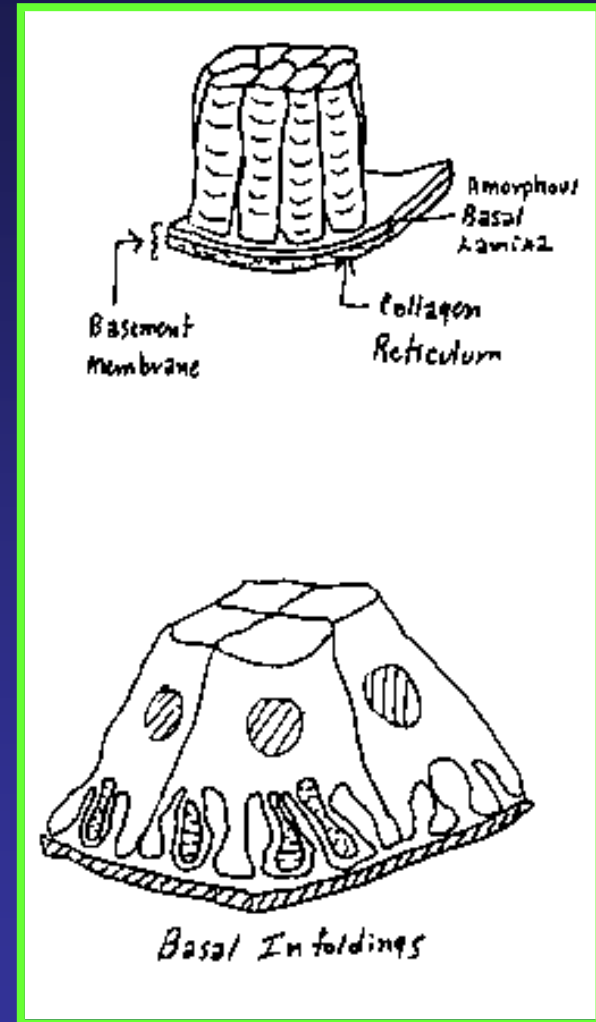
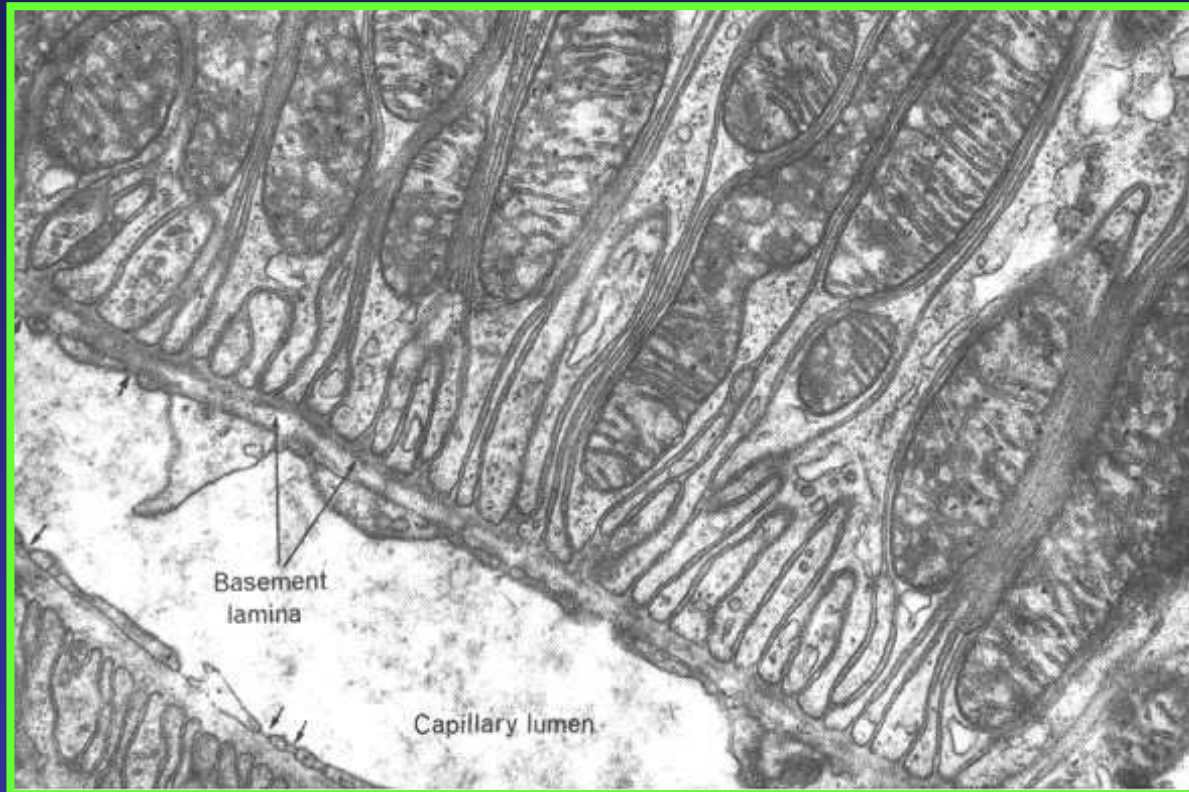
2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions laterals

2. La cèl·lula epitelial

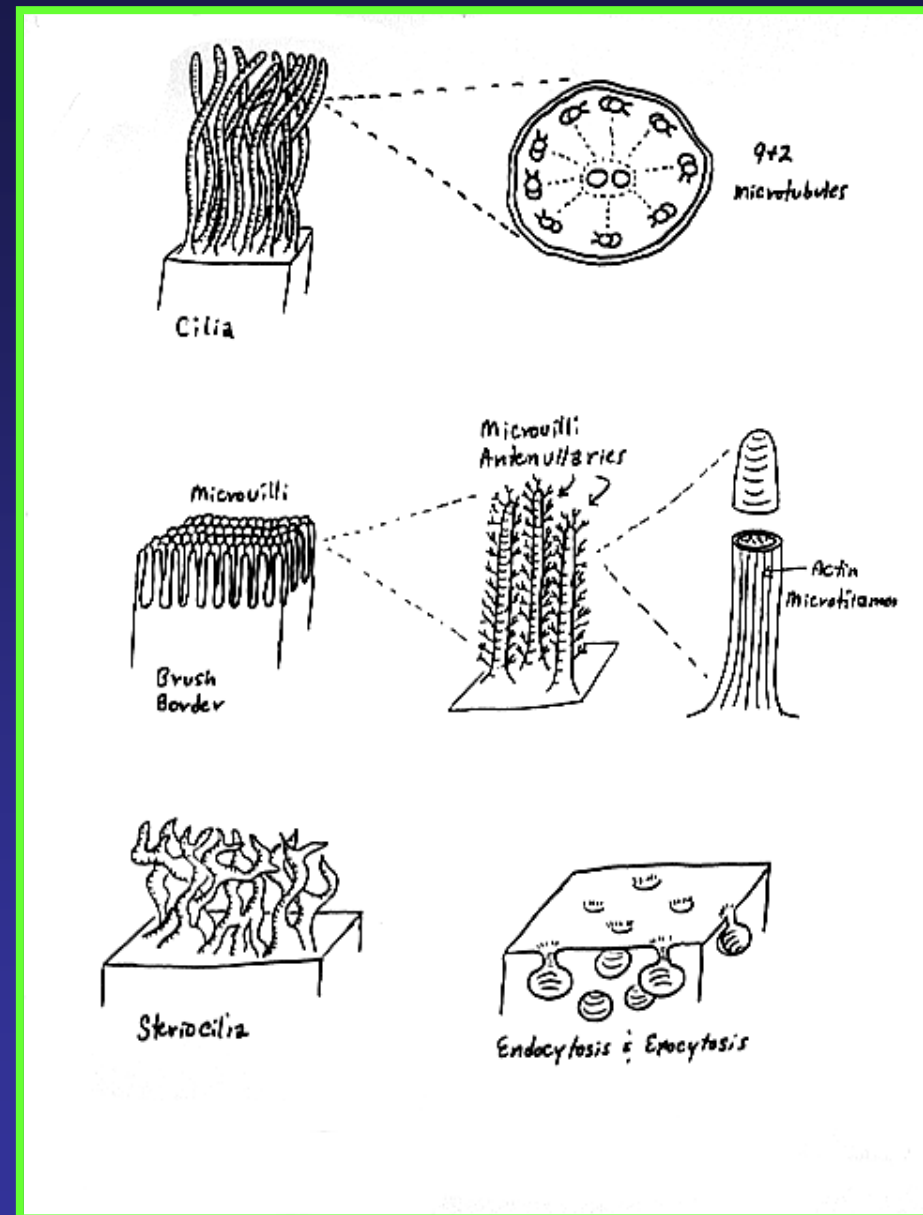
★ Especialitzacions basals

2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions apicals

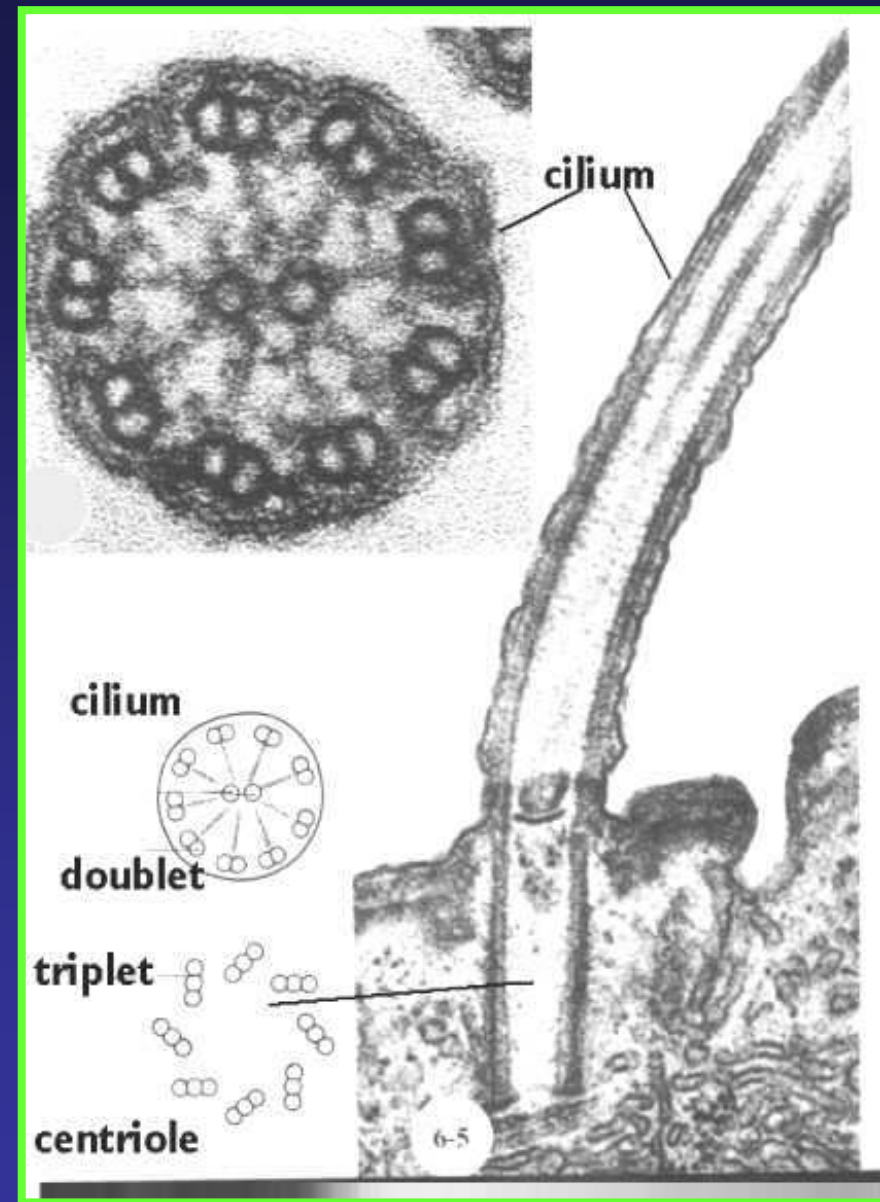
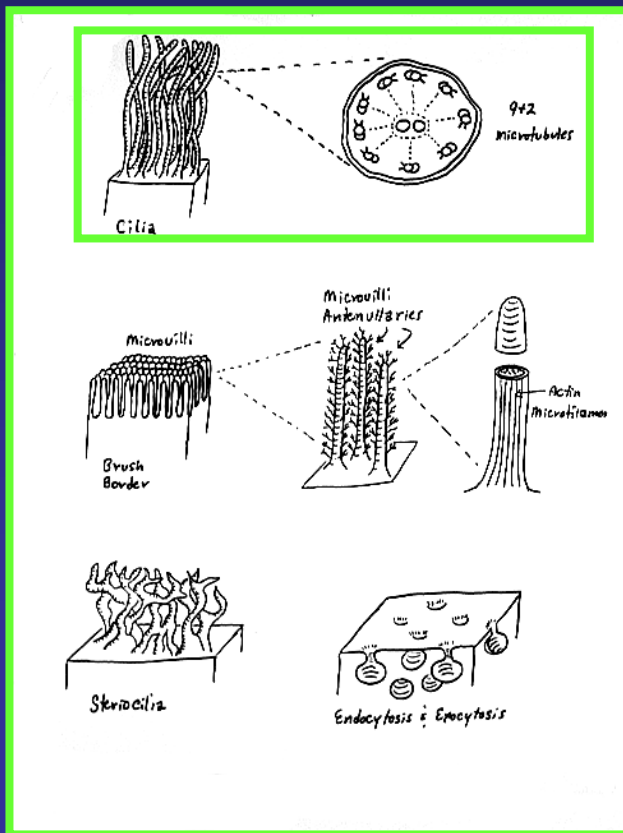
- Cilis
- Microvellositats
- Estereocilis

2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions apicals

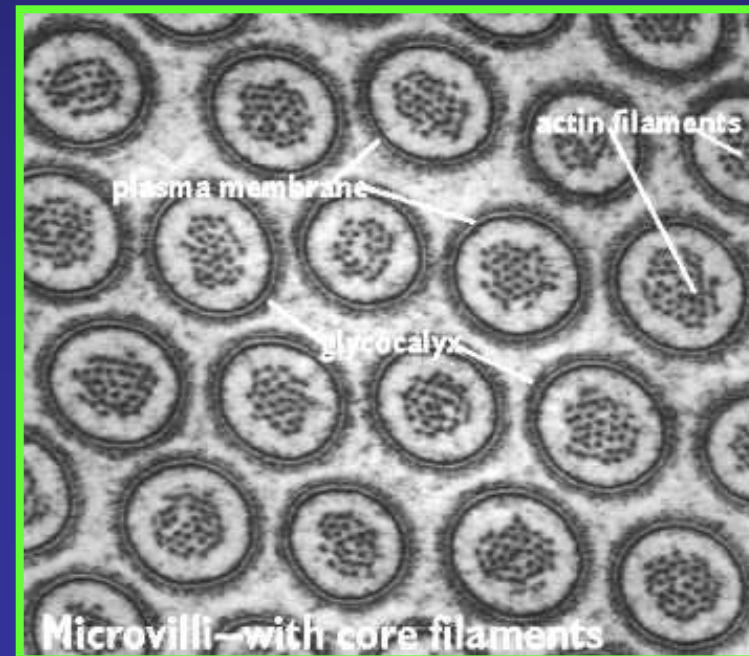
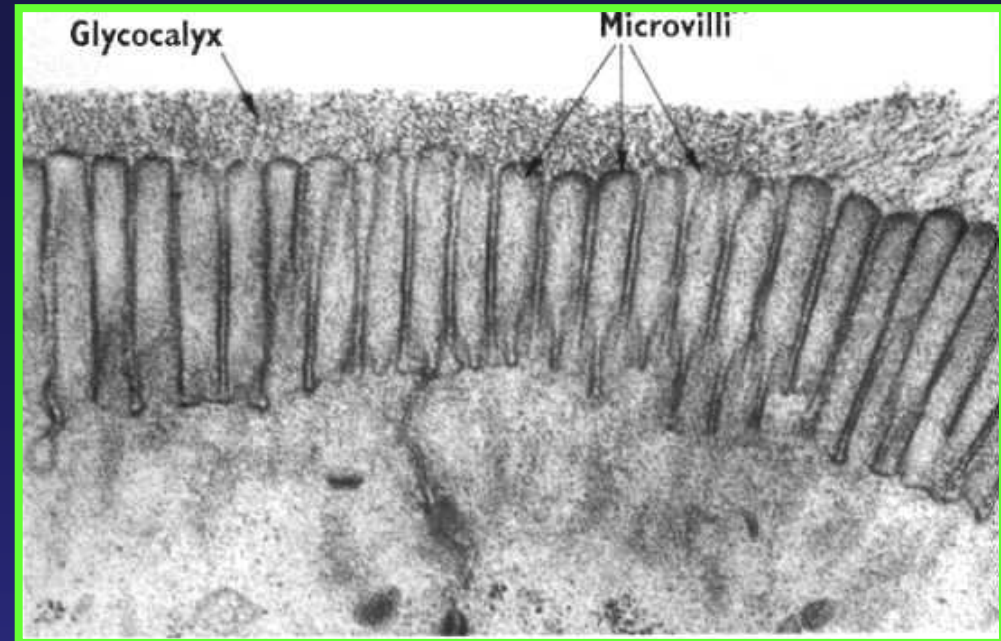
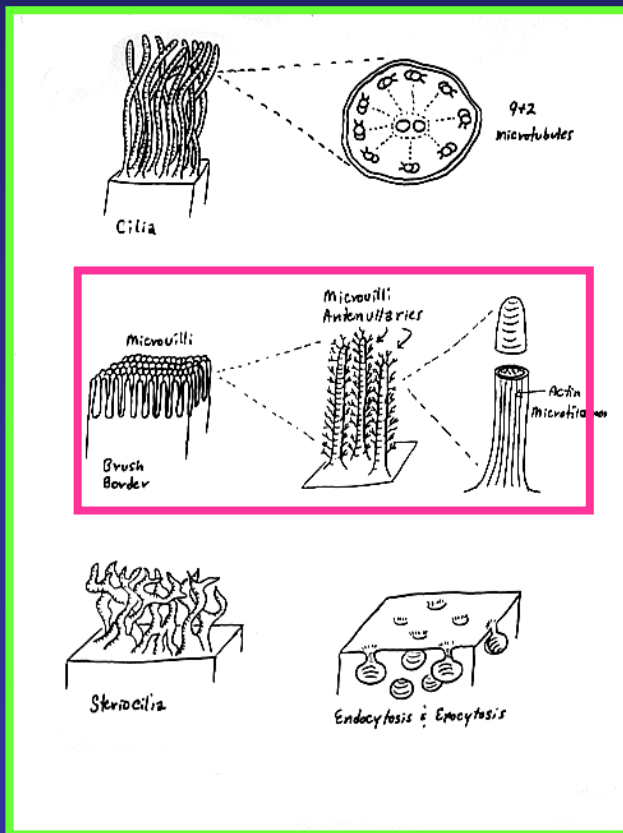
- Cilis
- Microvellositats
- Estereocilis

2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions apicals

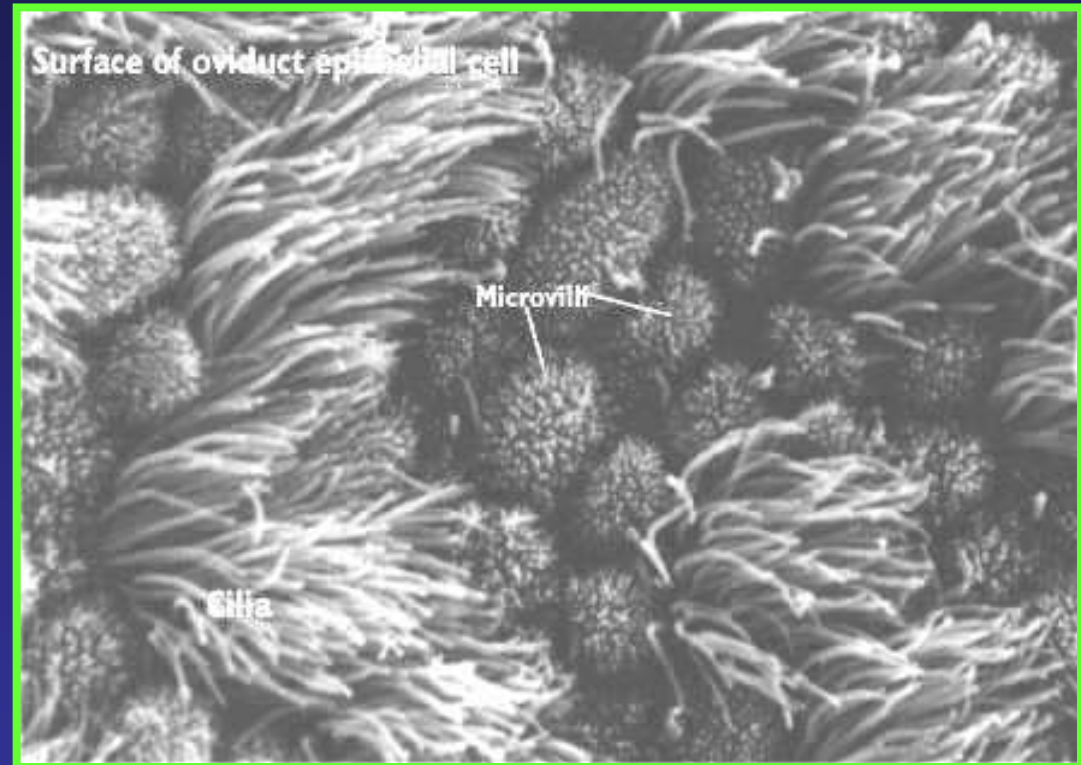
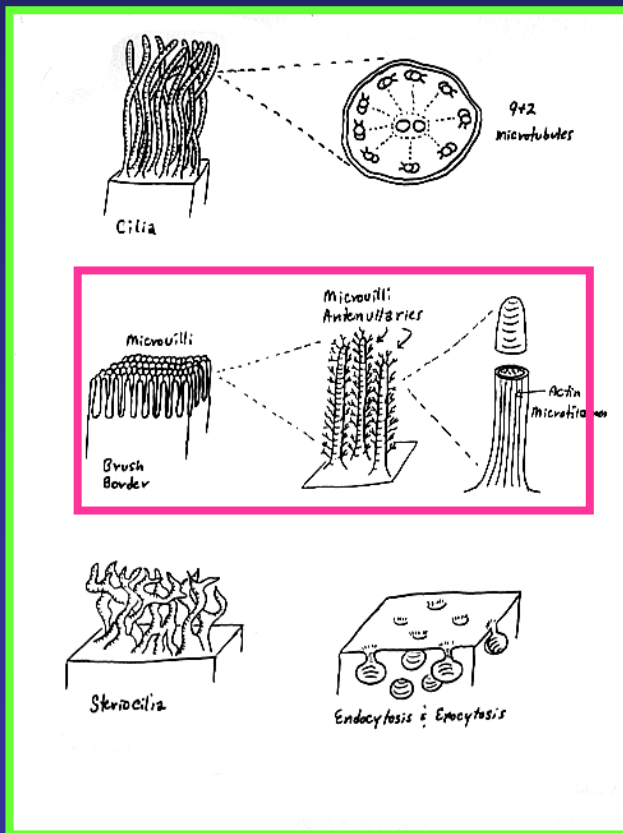
- Cilis
- Microvellositats
- Estereocilis

2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions apicals

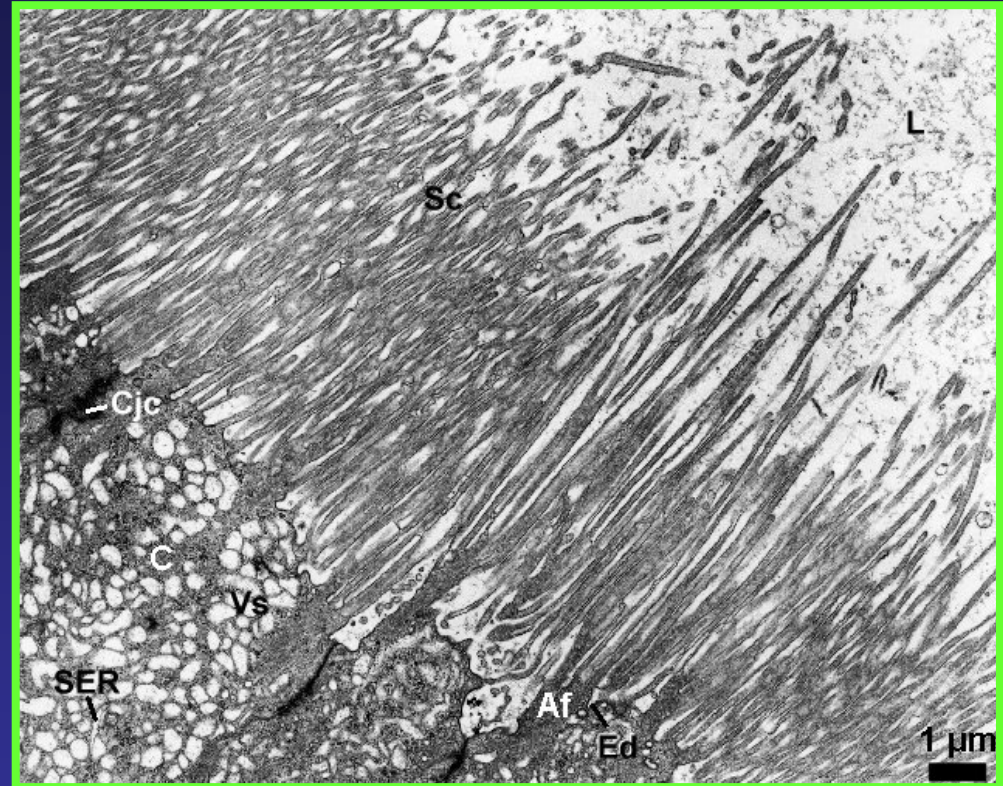
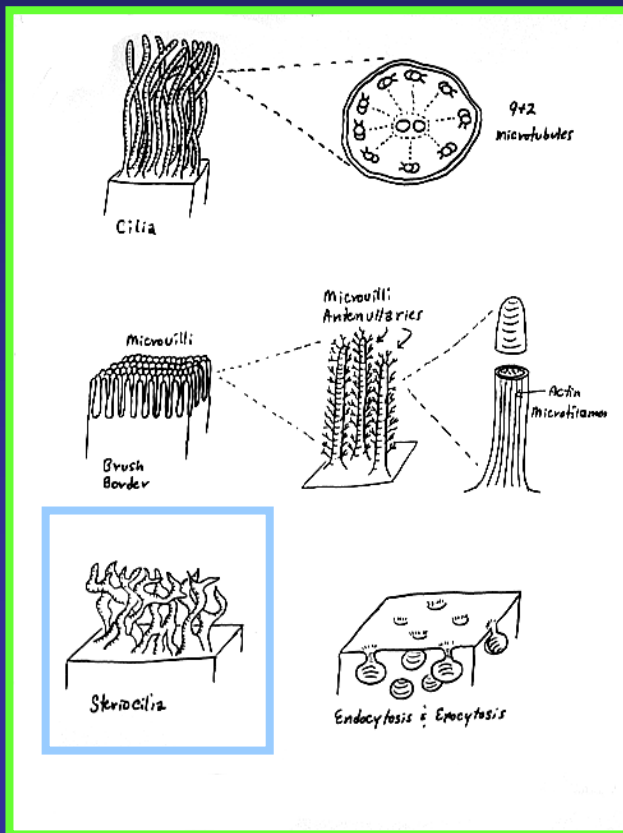
- Cilis
- Microvellositats
- Estereocilis

2. La cèl·lula epitelial

★ Especialitzacions apicals

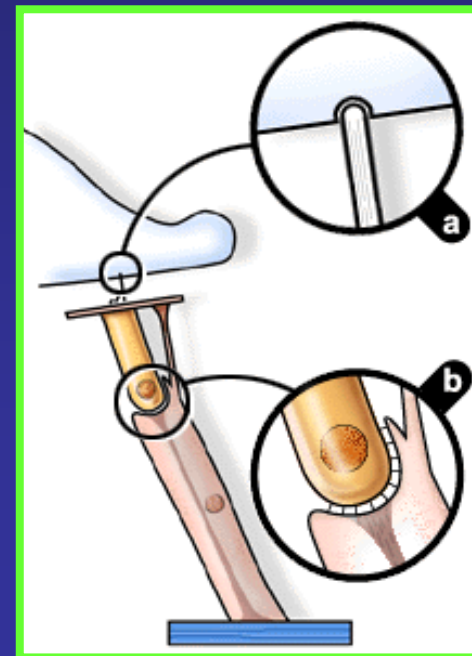
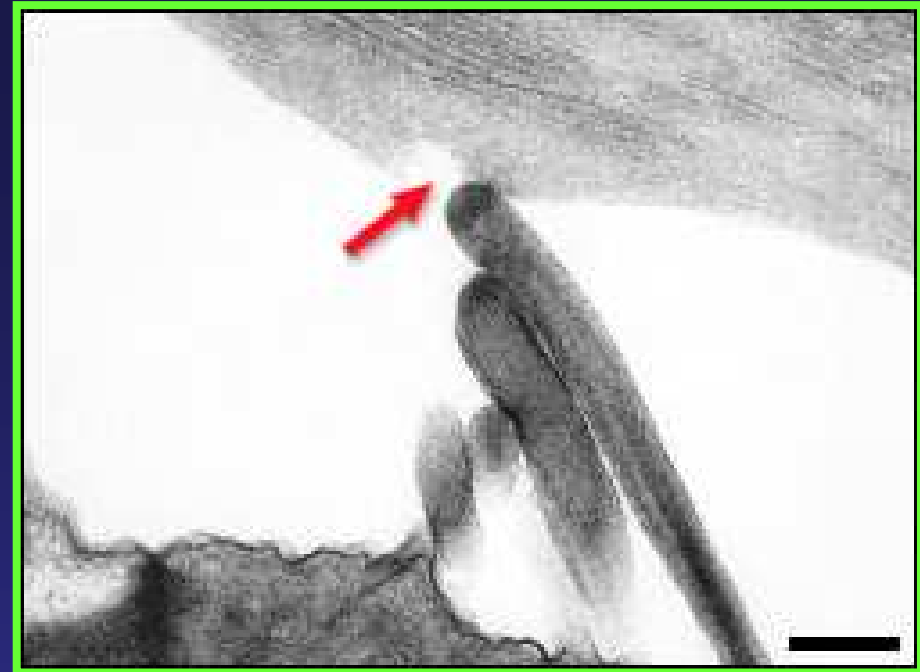
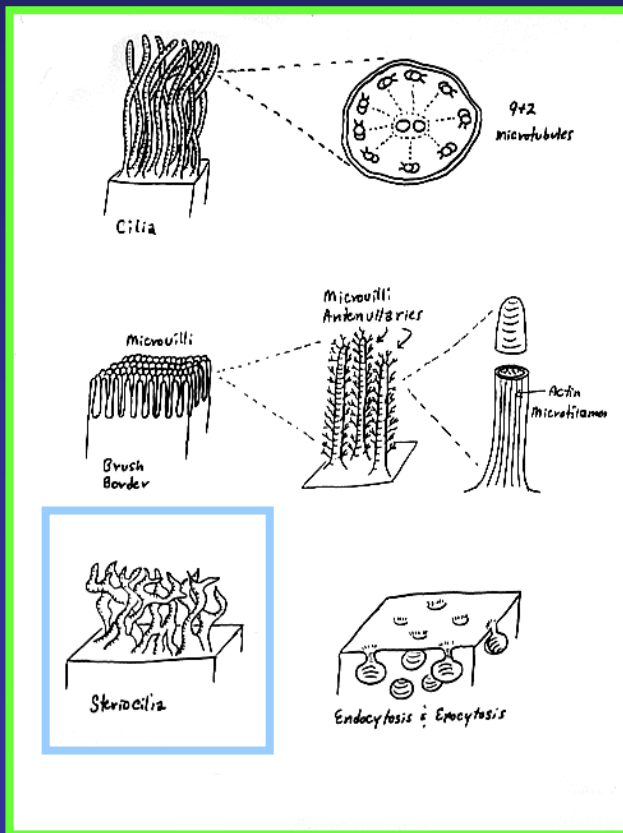
- Cilis
- Microvelositats
- Estereocilis

2. La cèl·lula epitelial

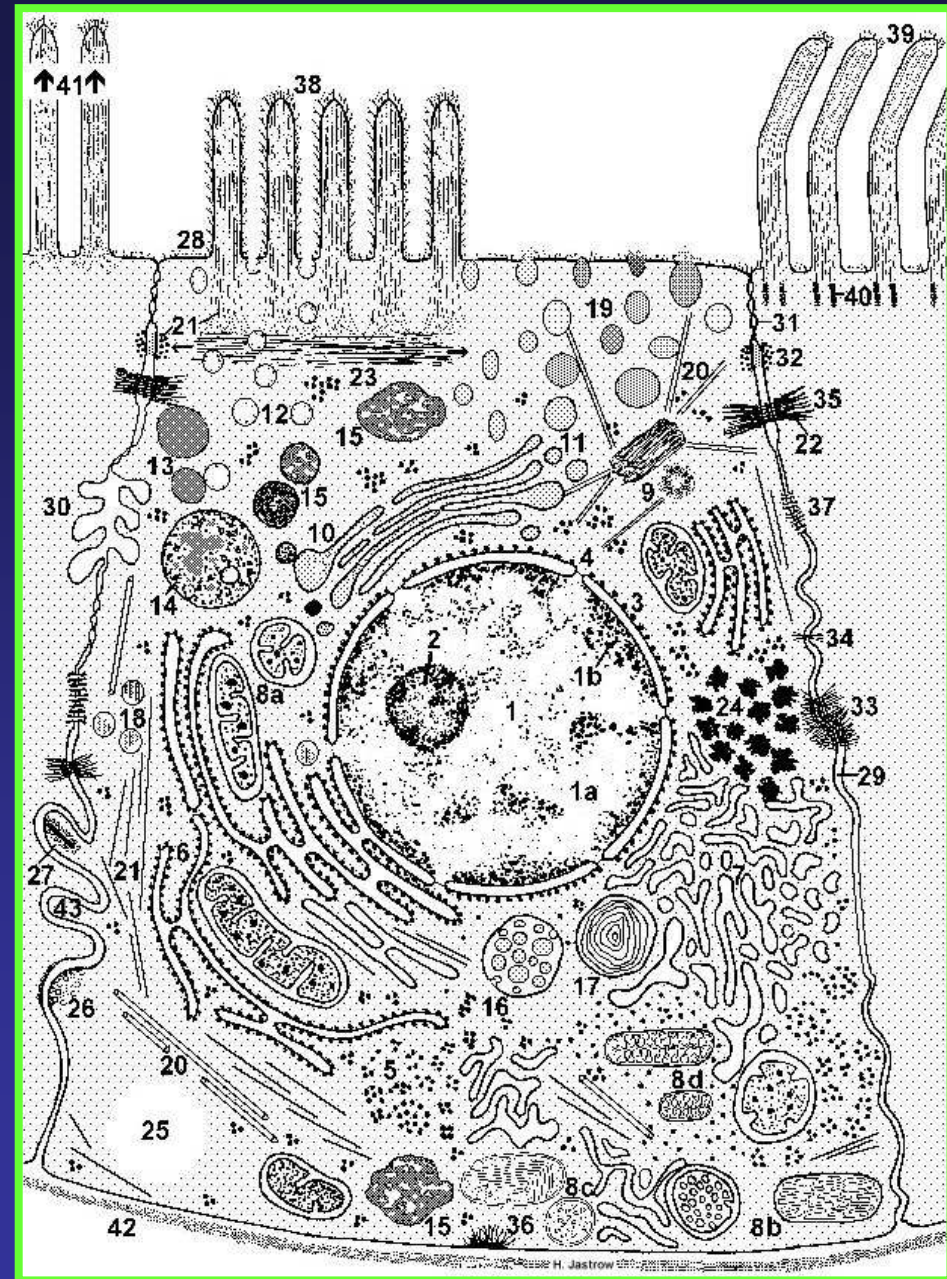
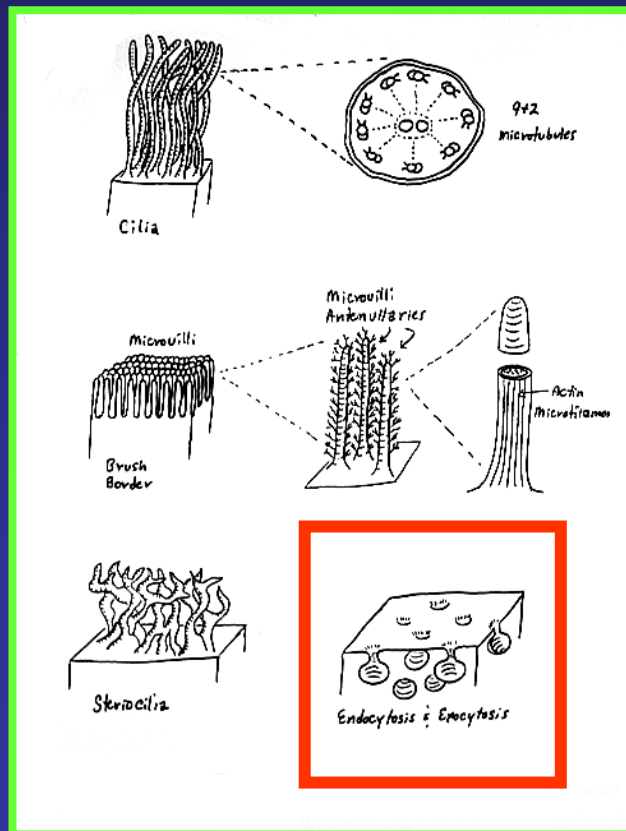
★ Especialitzacions apicals

- Cilis
- Microvellositats
- Estereocilis

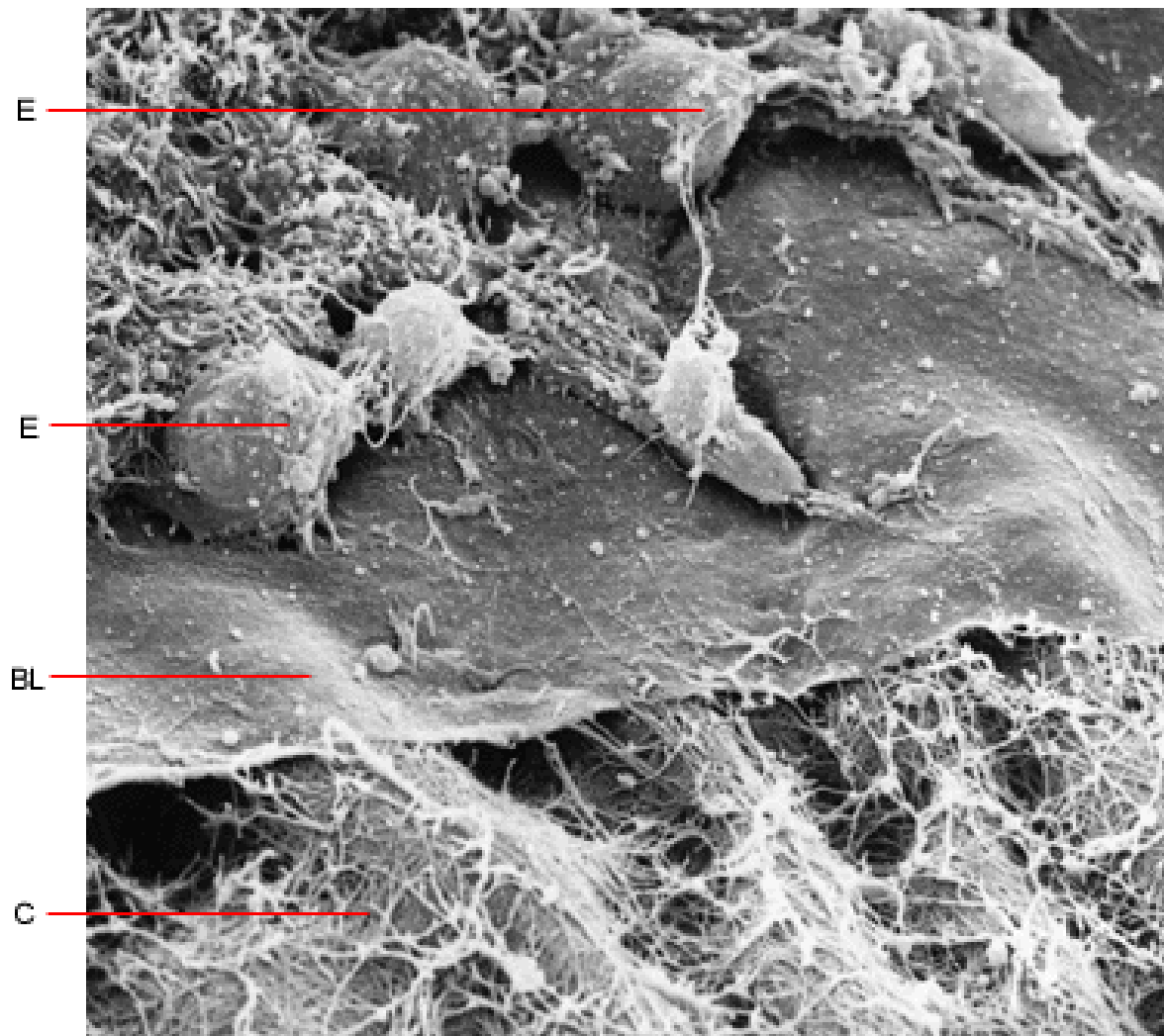
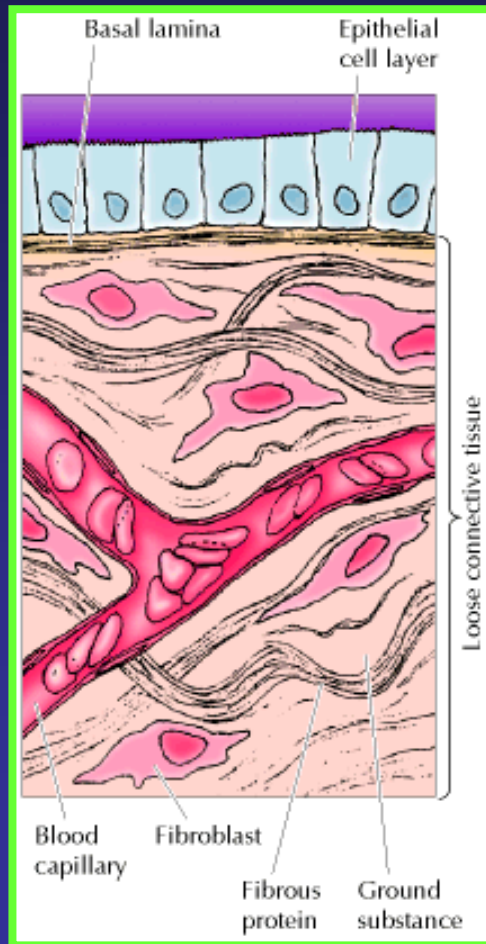
2. La cèl·lula epitelial

★ Distribució d'òrgànuls

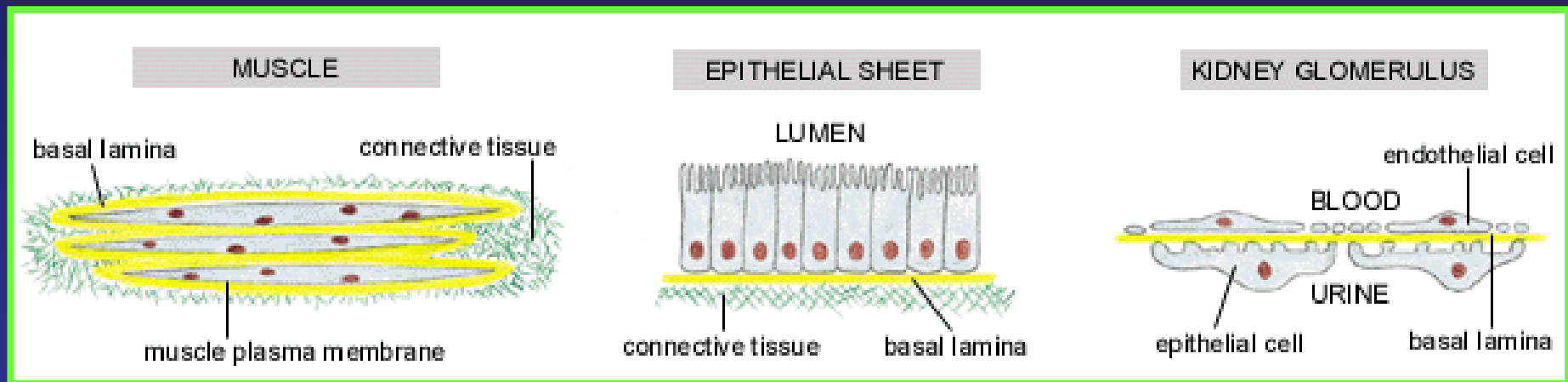
2. La làmina basal

★ Estructura

2. La làmina basal

★ Estructura

Alberts et al. MBC 4a ed.

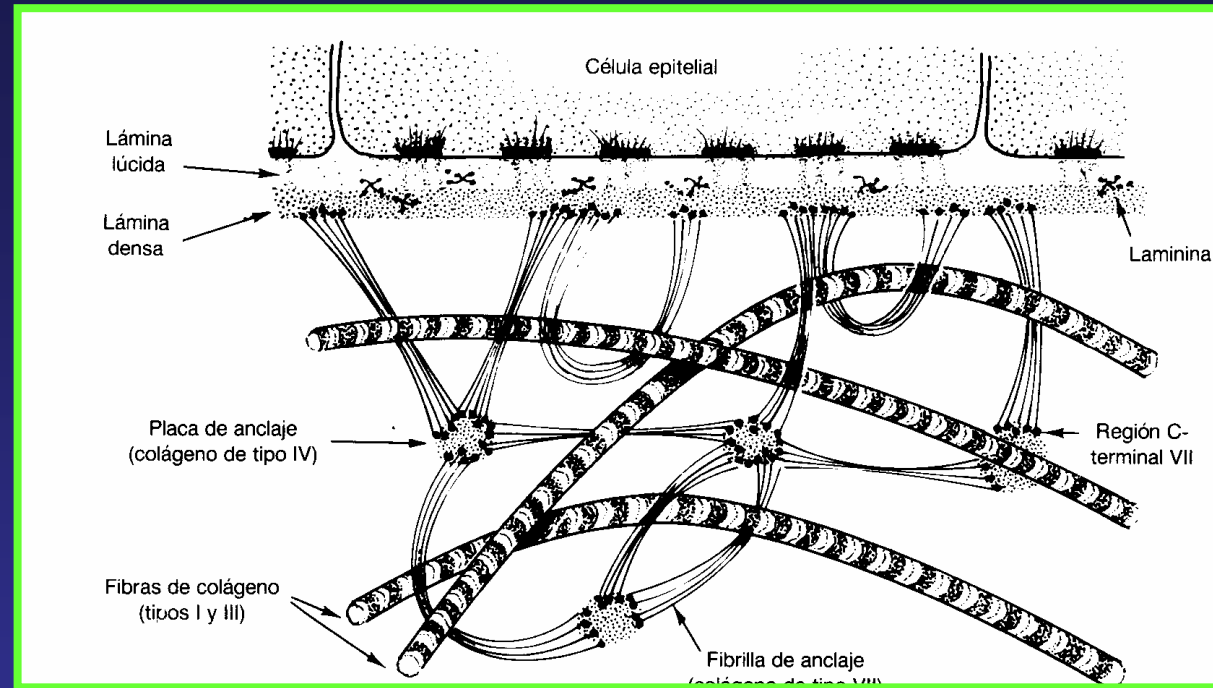
2. La làmina basal

★ Estructura

● Làmina lúcida

● Làmina densa

● Làmina reticular

Bloom i Fawcett (1995)

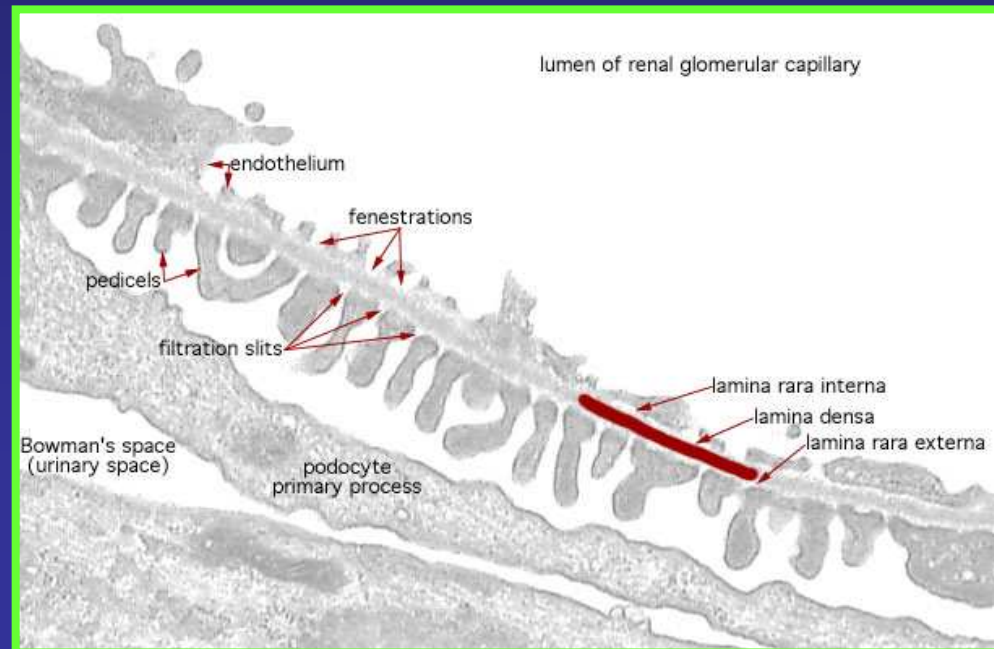
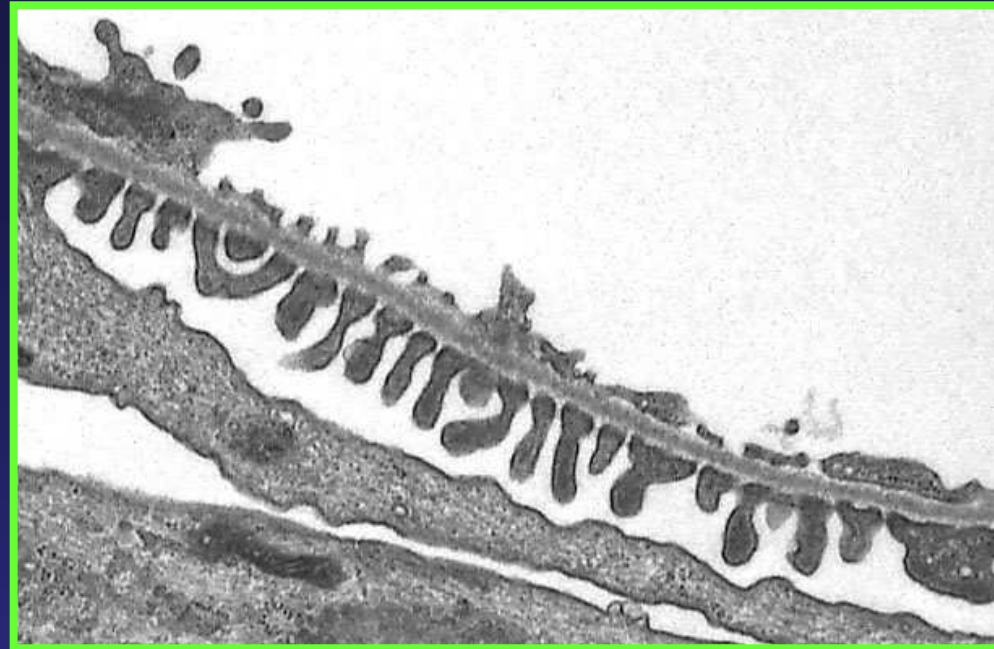
2. La làmina basal

★ Estructura

● Làmina lúcida

● Làmina densa

● Làmina reticular

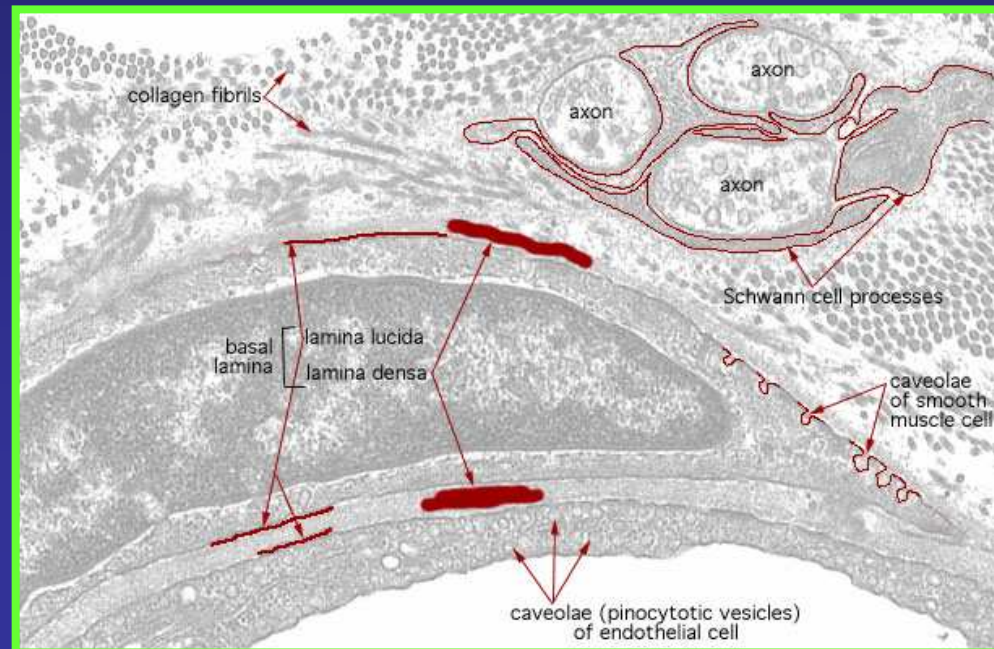
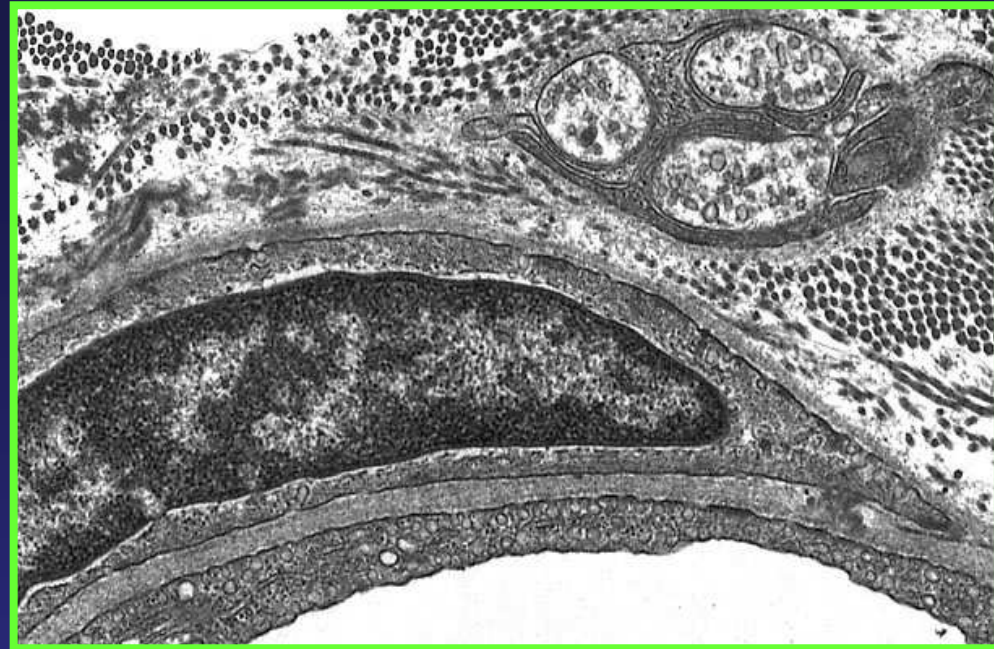
2. La làmina basal

★ Estructura

● Làmina lúcida

● Làmina densa

● Làmina reticular

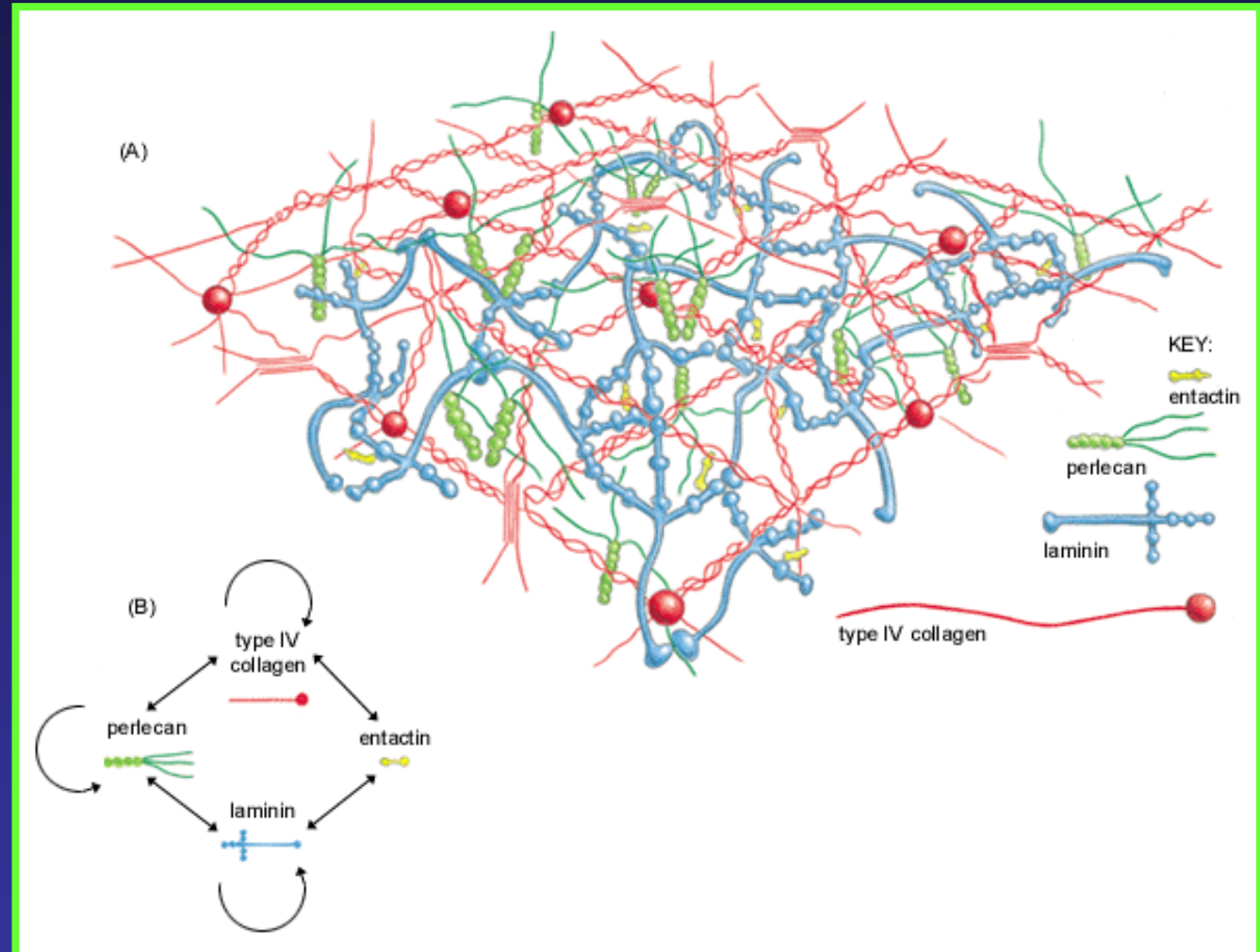
2. La làmina basal

★ Estructura

● Làmina lúcida

● Làmina densa

● Làmina reticular

Alberts et al. MBC 4a ed.

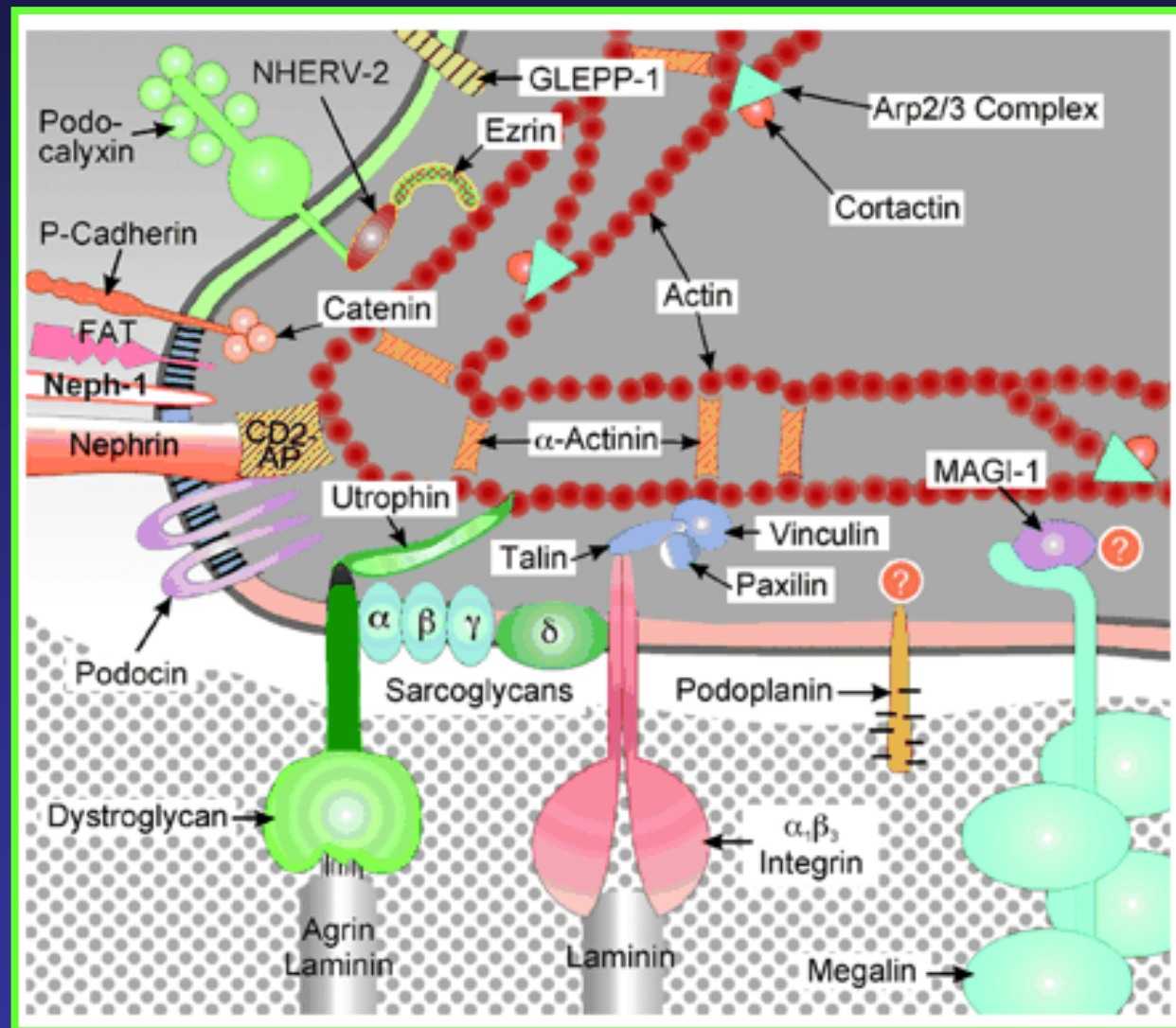
2. La làmina basal

★ Estructura

● Làmina lúcida

● Làmina densa

● Làmina reticular

2. La làmina basal

★ Funcions

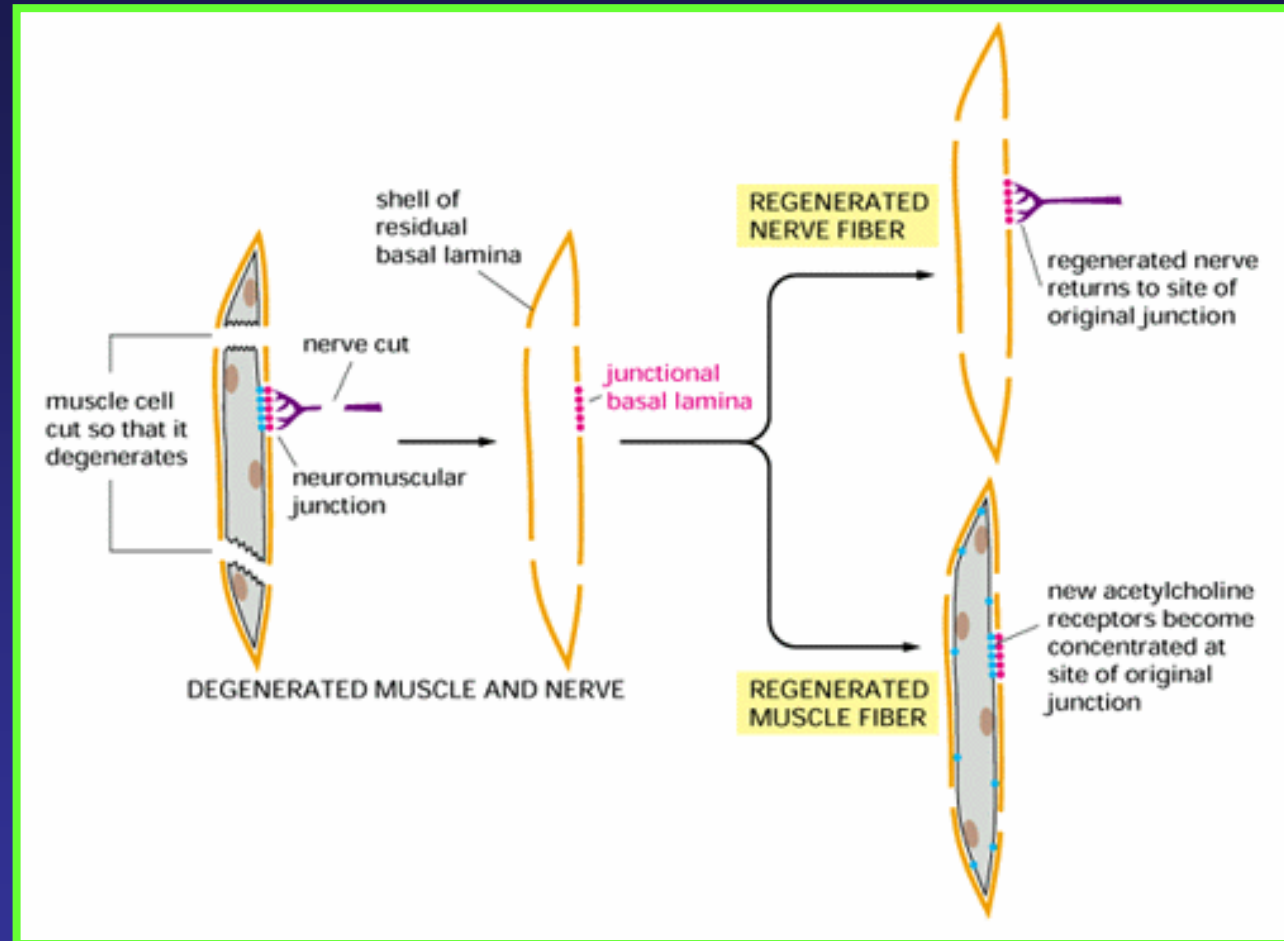
● Suport

● Tensió

● Elasticitat

● Reparació

● Ultrafiltració

Alberts et al. MBC 4a ed.

2. La làmina basal

★ Funcions

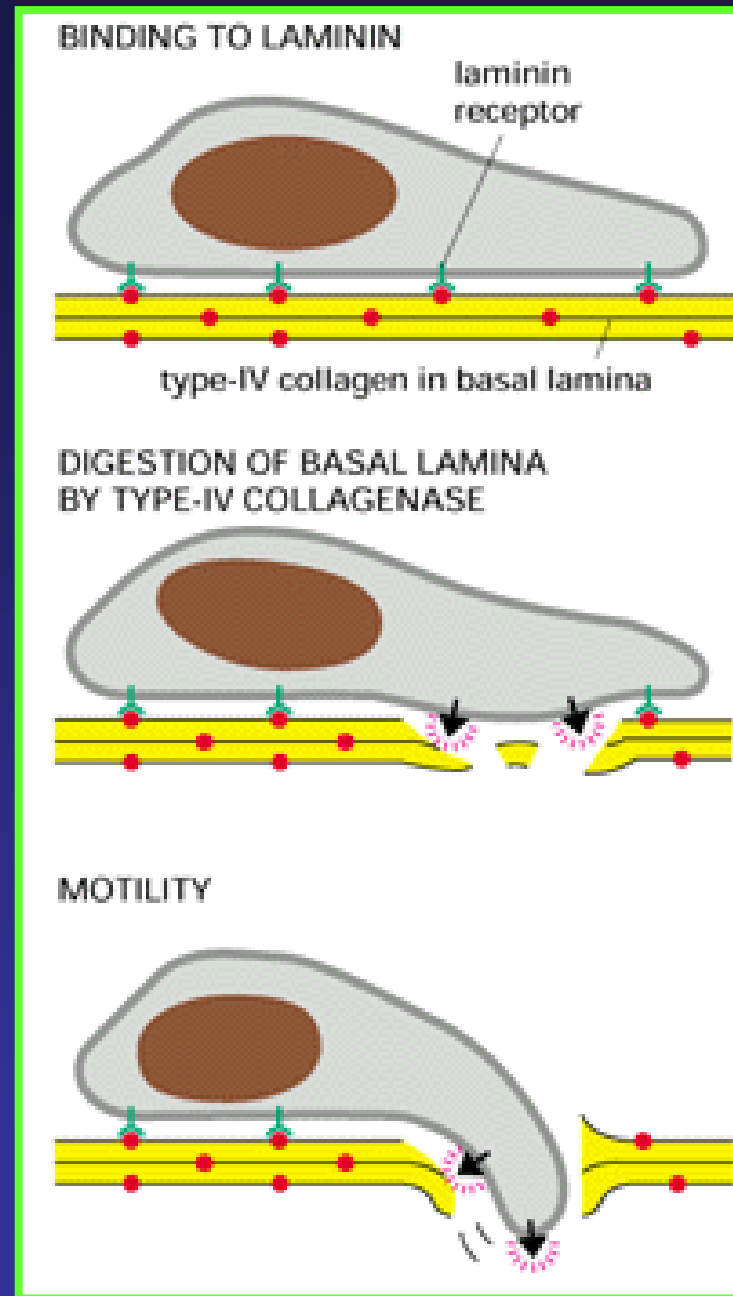
● Suport

● Tensió

● Elasticitat

● Reparació

● Ultrafiltració

Alberts et al. MBC 4a ed.

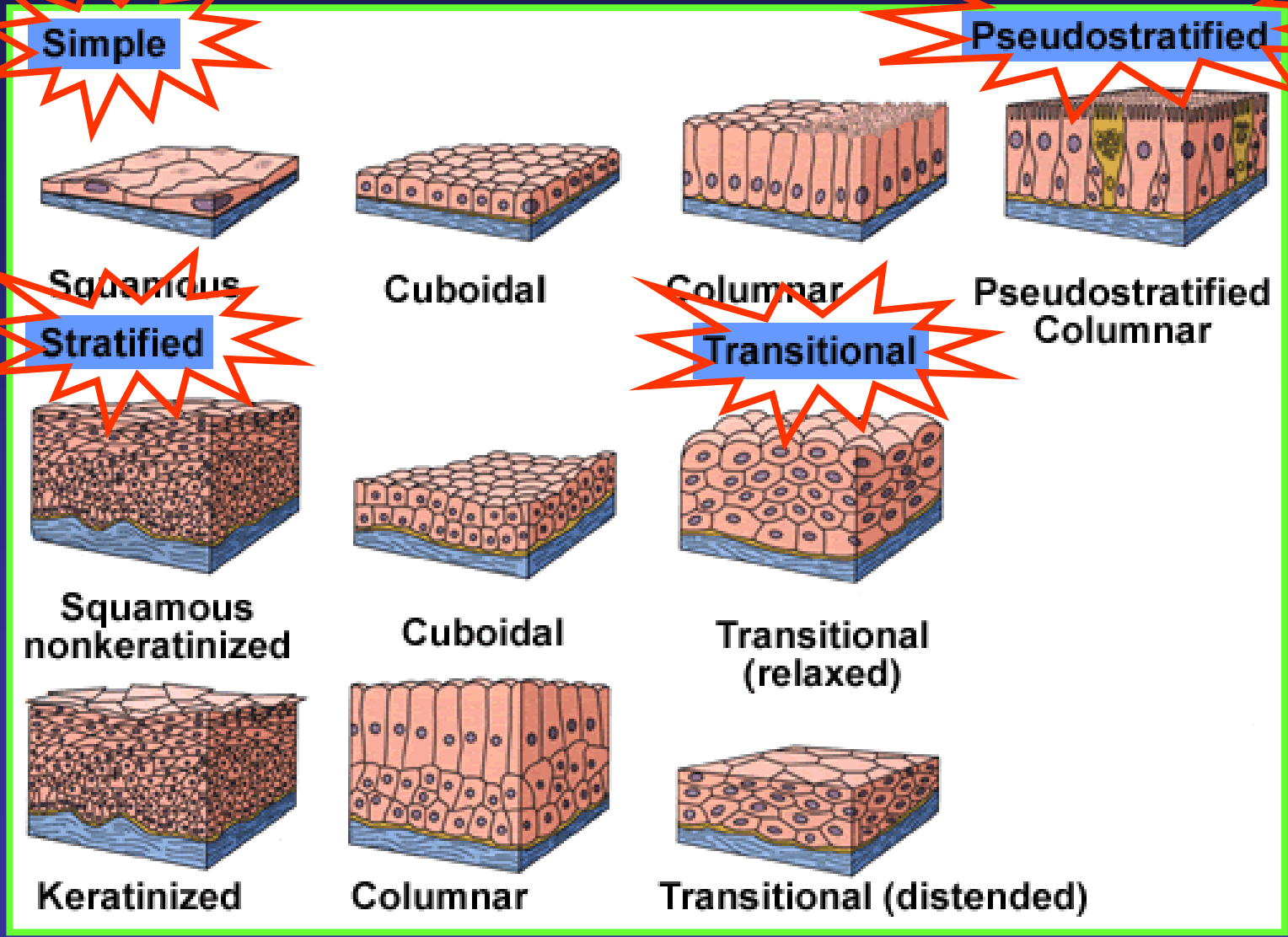
2. Classificació dels epitelis

★ De revestiment

★ Glandulars

2. Classificació dels epitelis

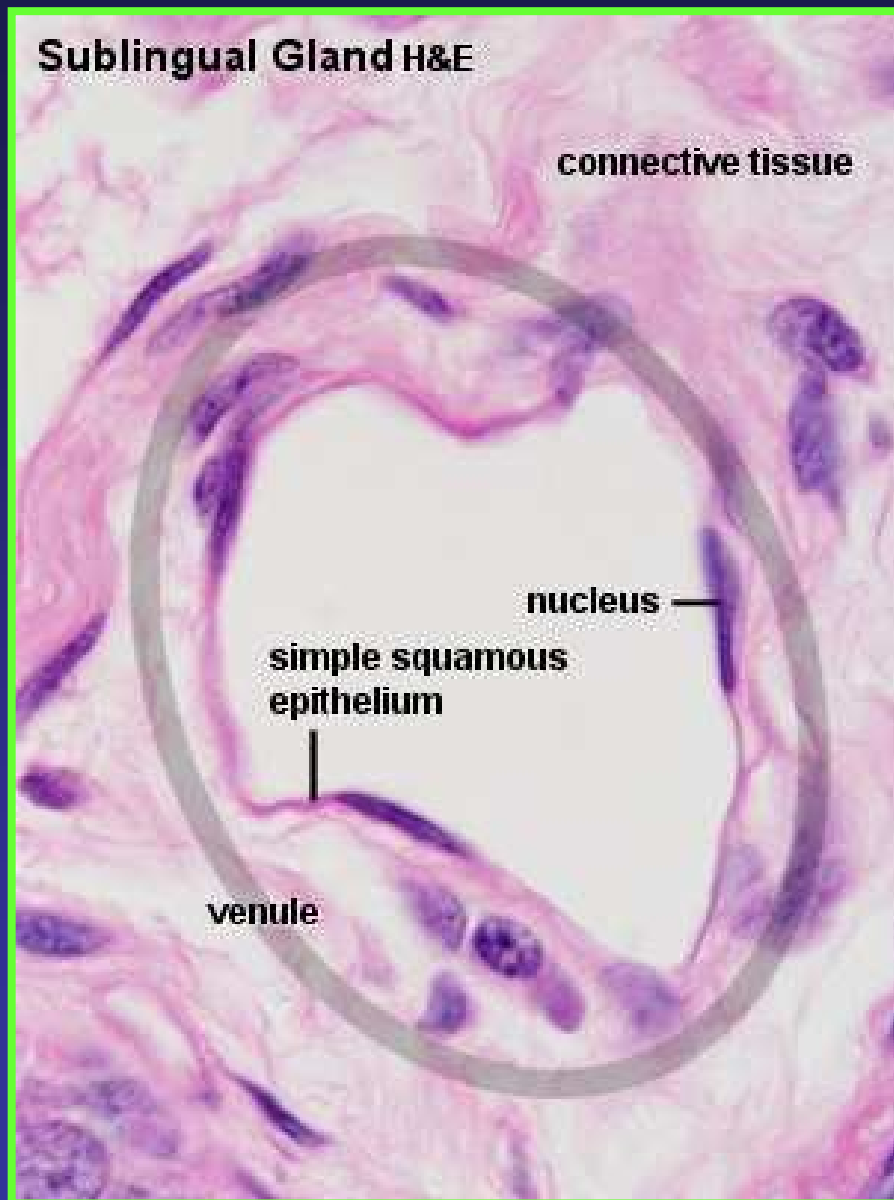
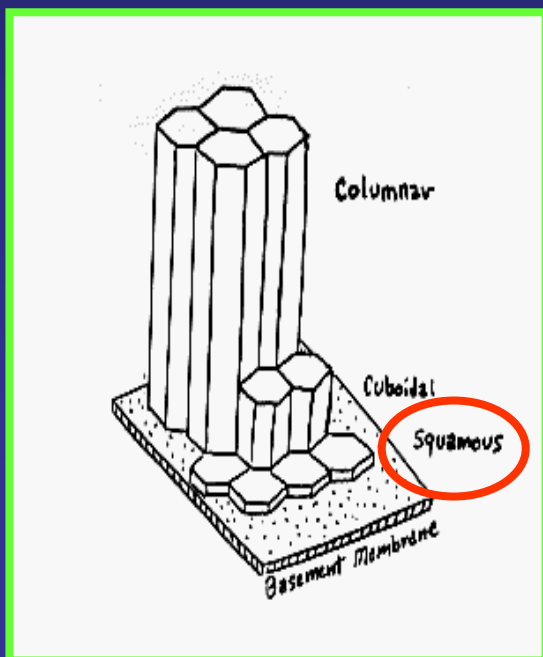
★ De revestiment

3. Els epitelis de revestiment

★ Simple

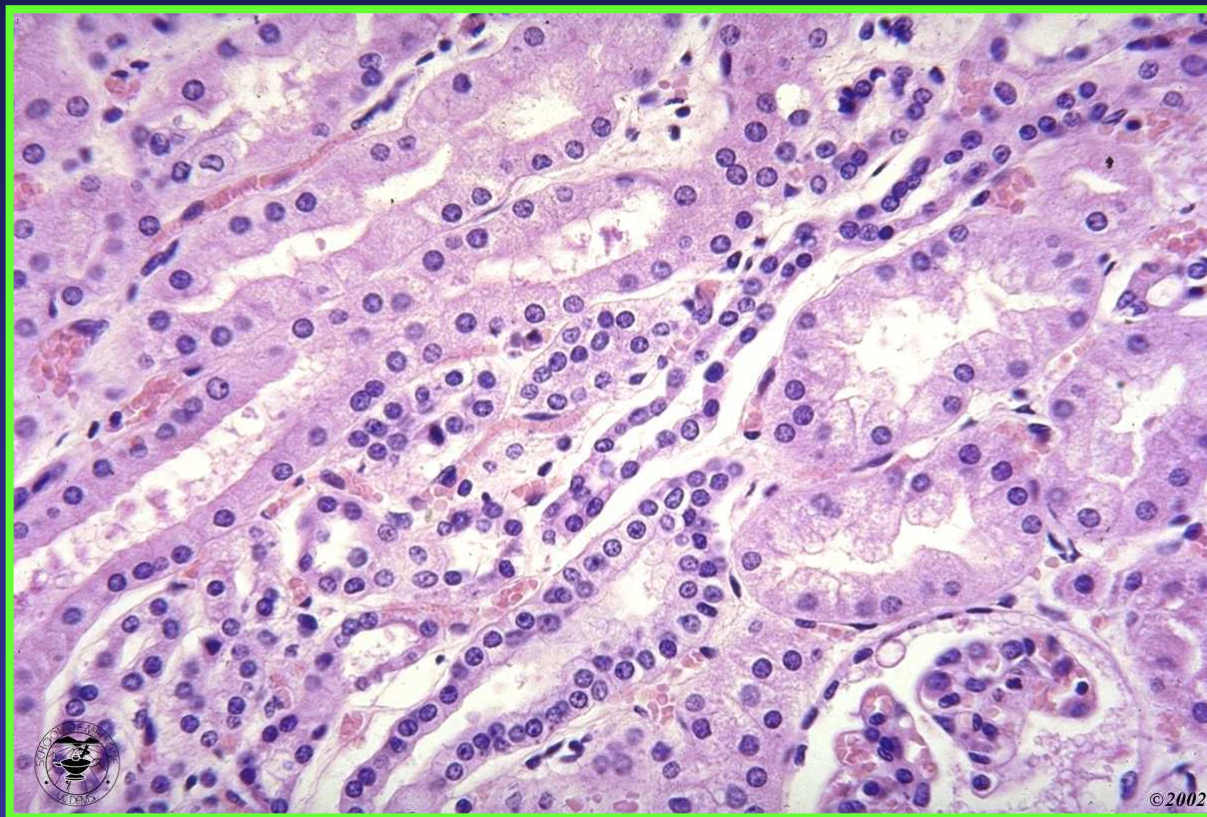
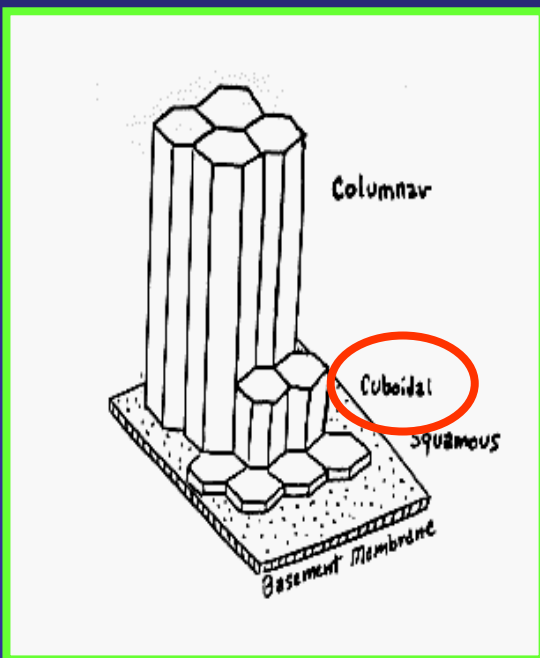
- Escatós/pla
- Cúbic
- Columnar

3. Els epitelis de revestiment

★ Simple

- Escatós/pla
- Cúbic
- Columnar

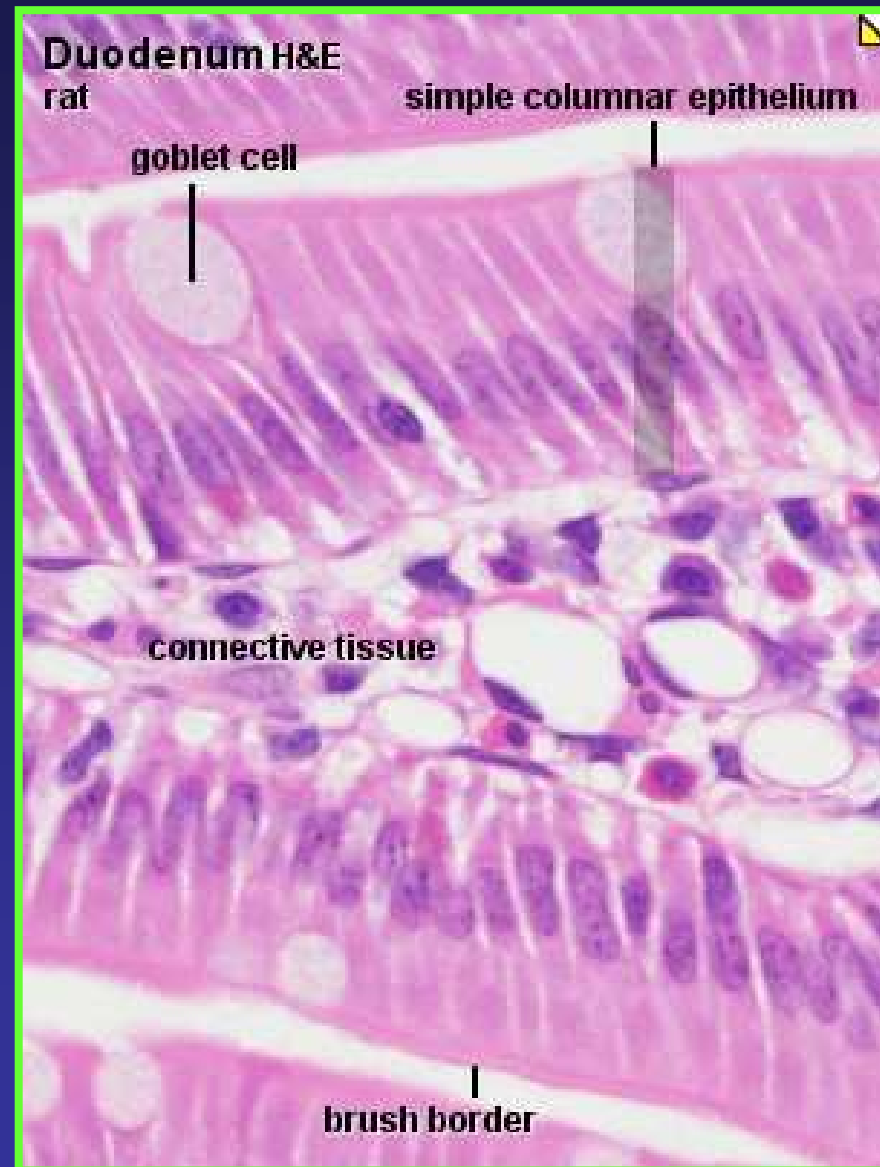
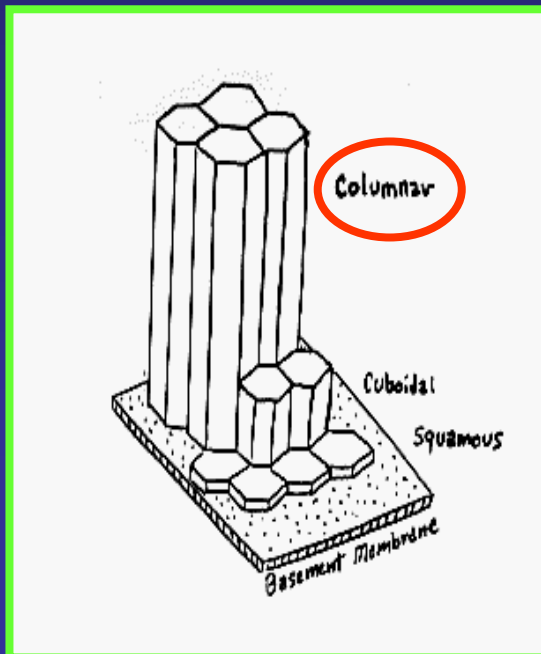

Epiteli cúbic en ronyó

3. Els epitelis de revestiment

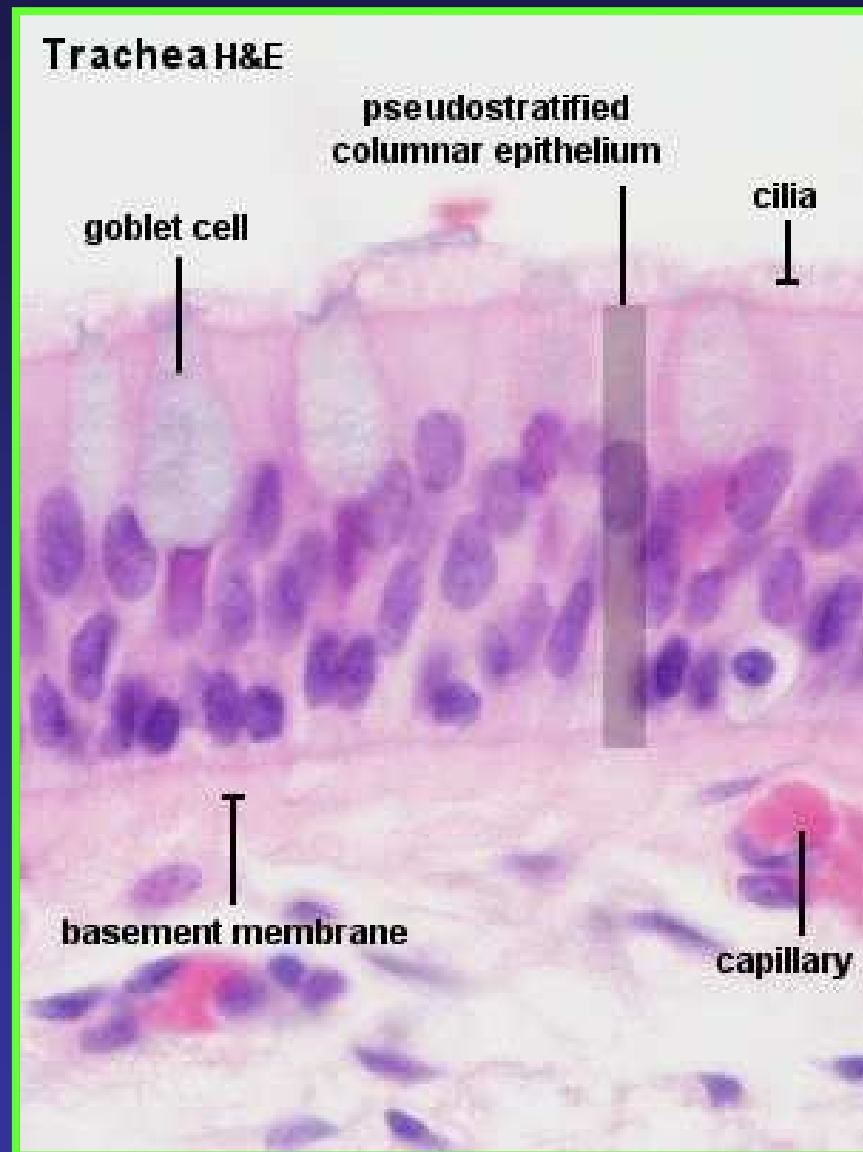
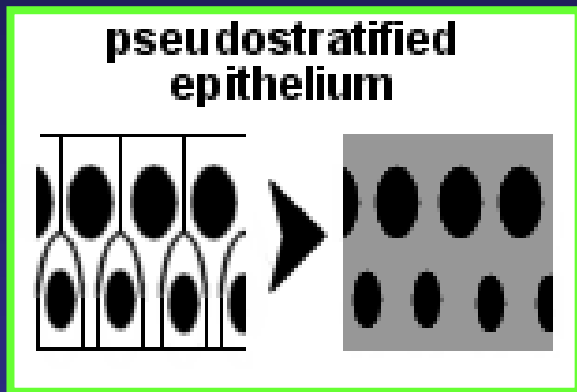
★ Simple

- Escatós/pla
- Cúbic
- Columnar

3. Els epitelis de revestiment

★ Pseudoestratificat

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificats

- Escatós/pla
- Cúbic
- Columnar

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

- Escatós/pla

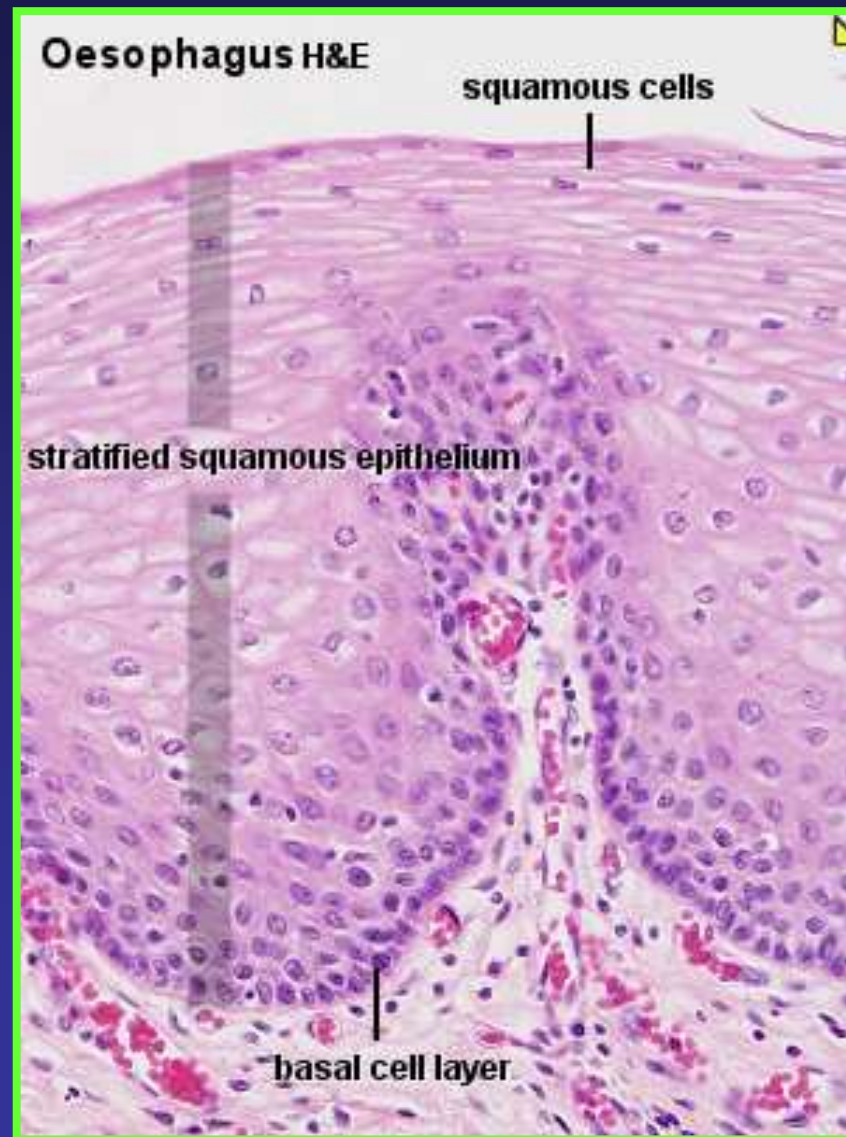
{ No ceratinitzats
Ceratinitzats

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

- Escatós/pla

{
No ceratinitzats
Ceratinitzats

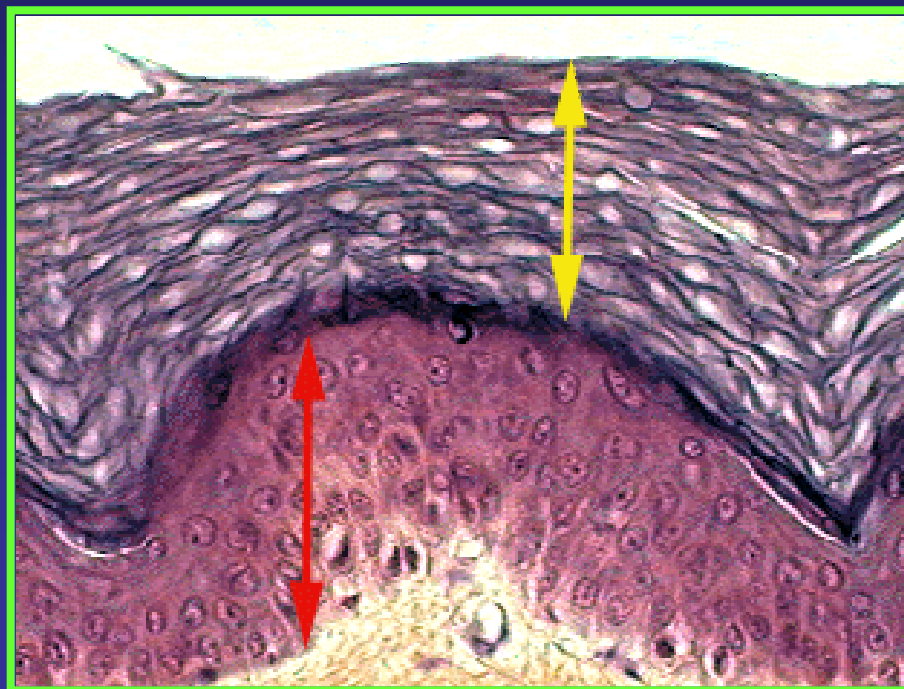

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

- Escatós/pla

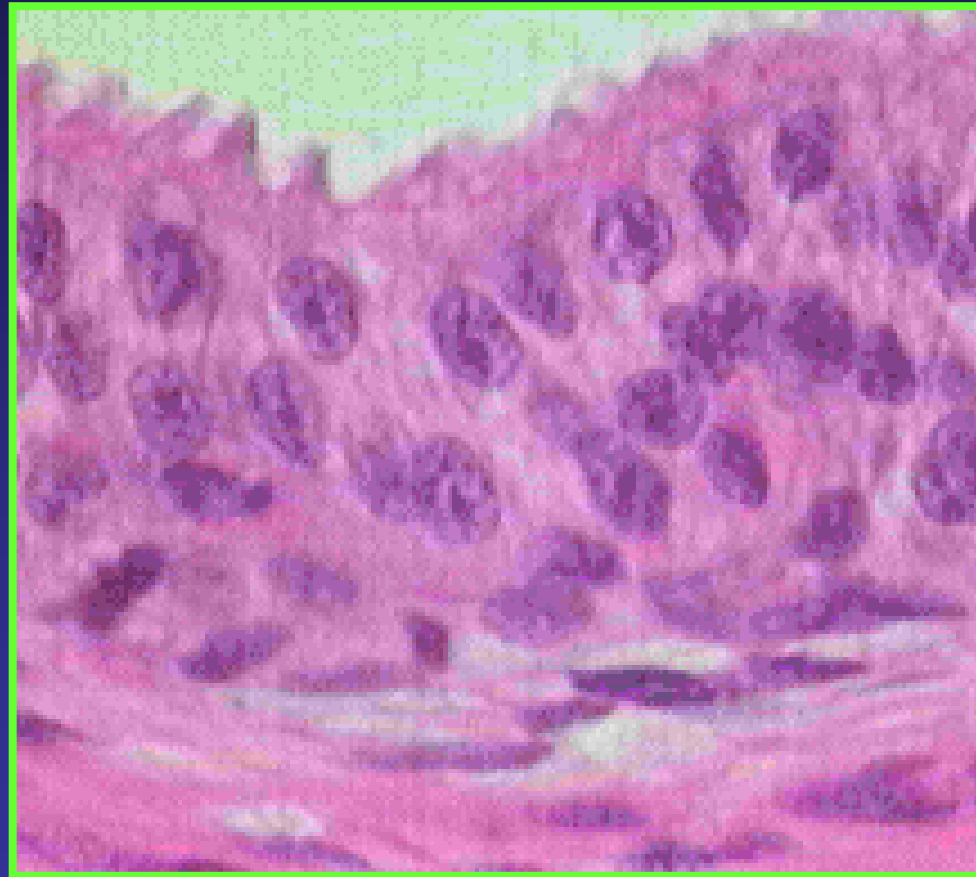
{ No ceratinitzats
Ceratinitzats

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

- Cúbic

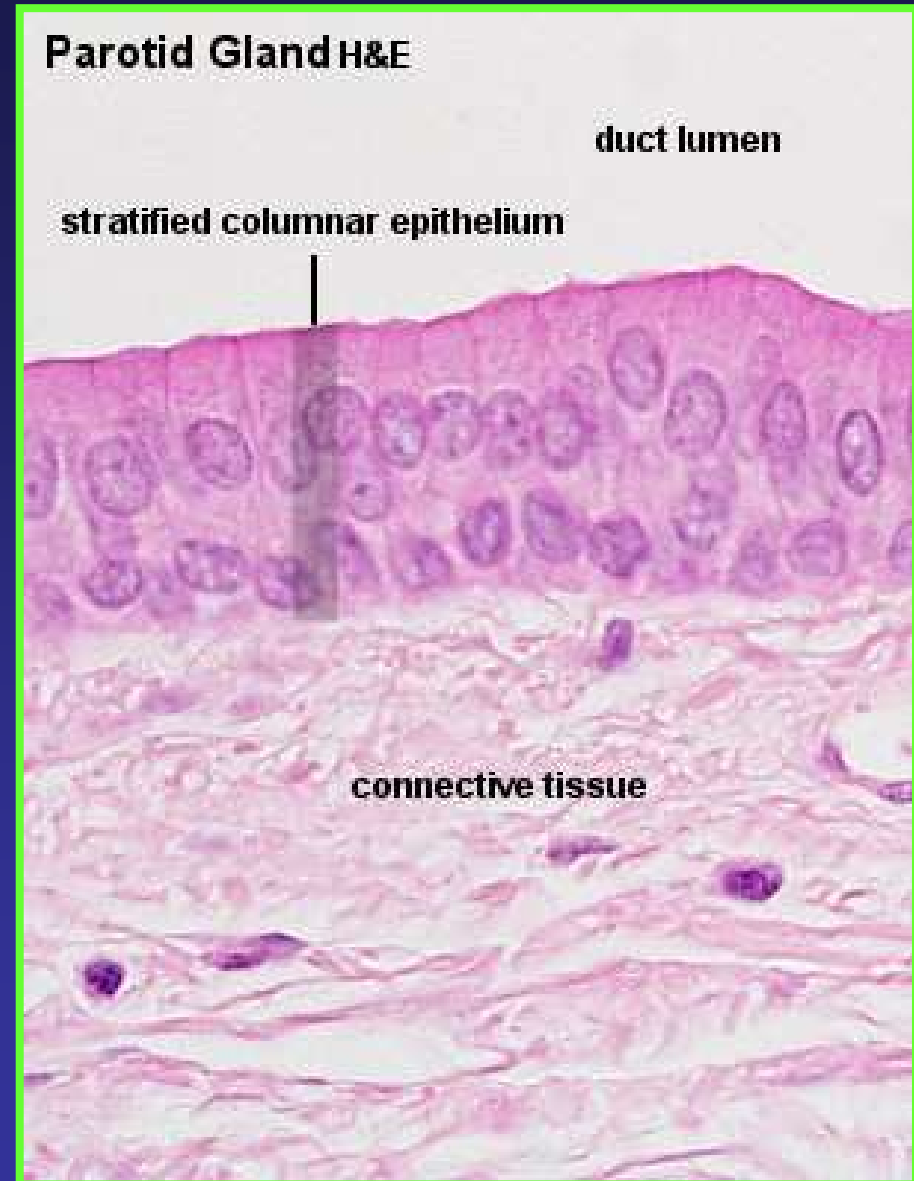

Epiteli estr. cúbic en glàndula salival

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

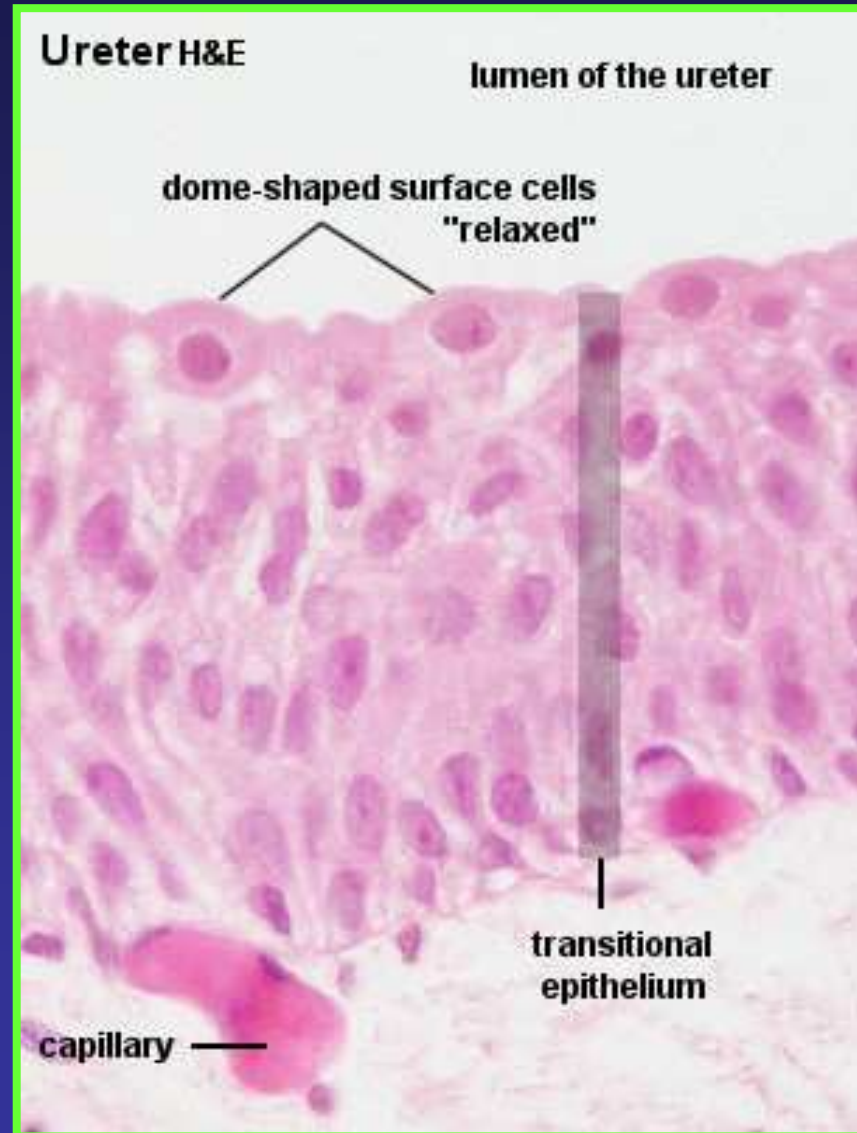
- Columnar

3. Els epitelis de revestiment

★ Estratificat

- De transició

4. Els epitelis glandulars

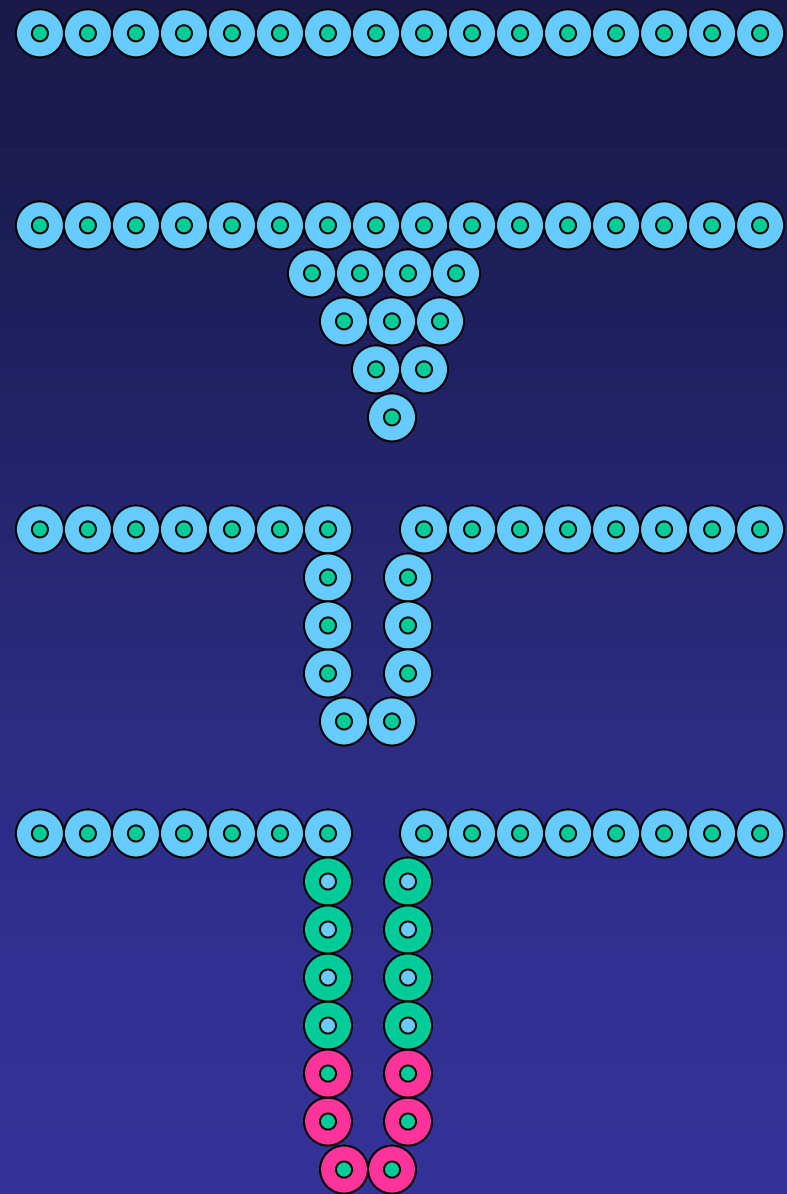
- Exocrins

- Endocrins

4. Els epitelis glandulars

★ Formació d'una glàndula en el desenvolupament embrionari

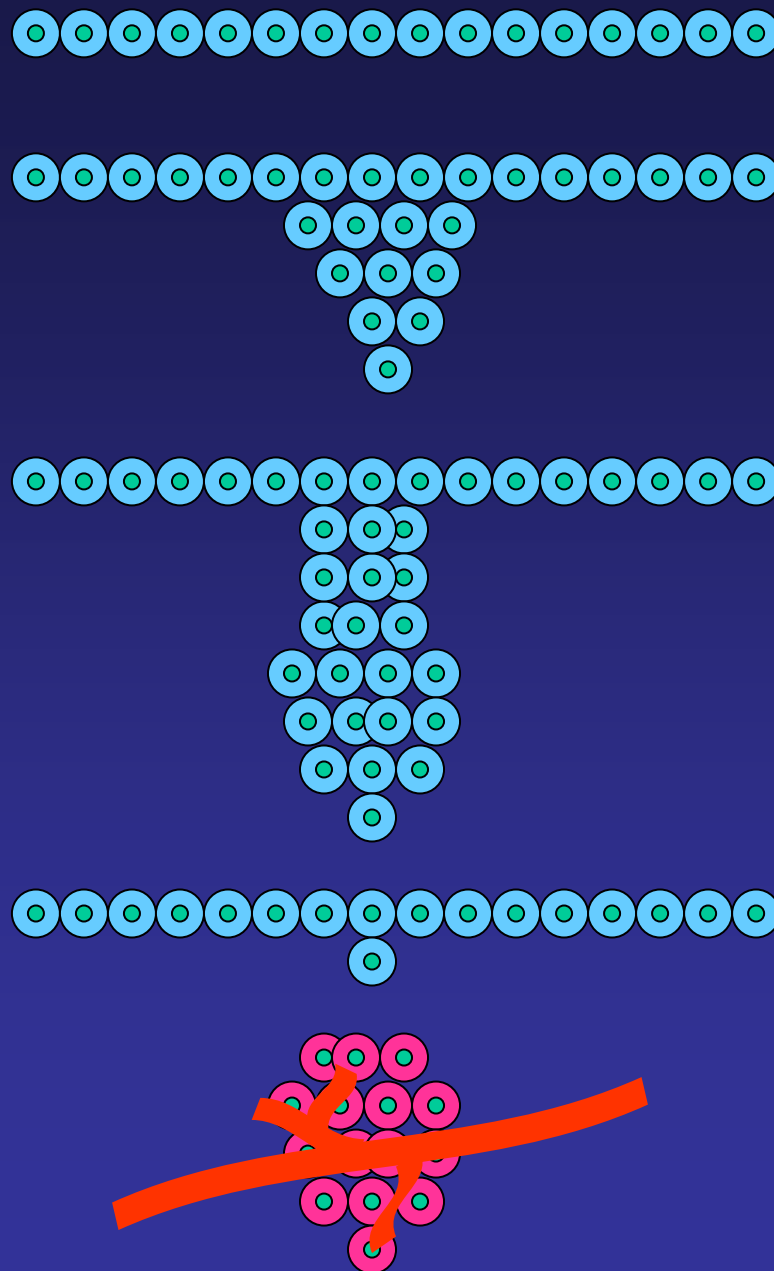
Exocrina

4. Els epitelis glandulars

- ★ Formació d'una glàndula en el desenvolupament embrionari

Endocrina

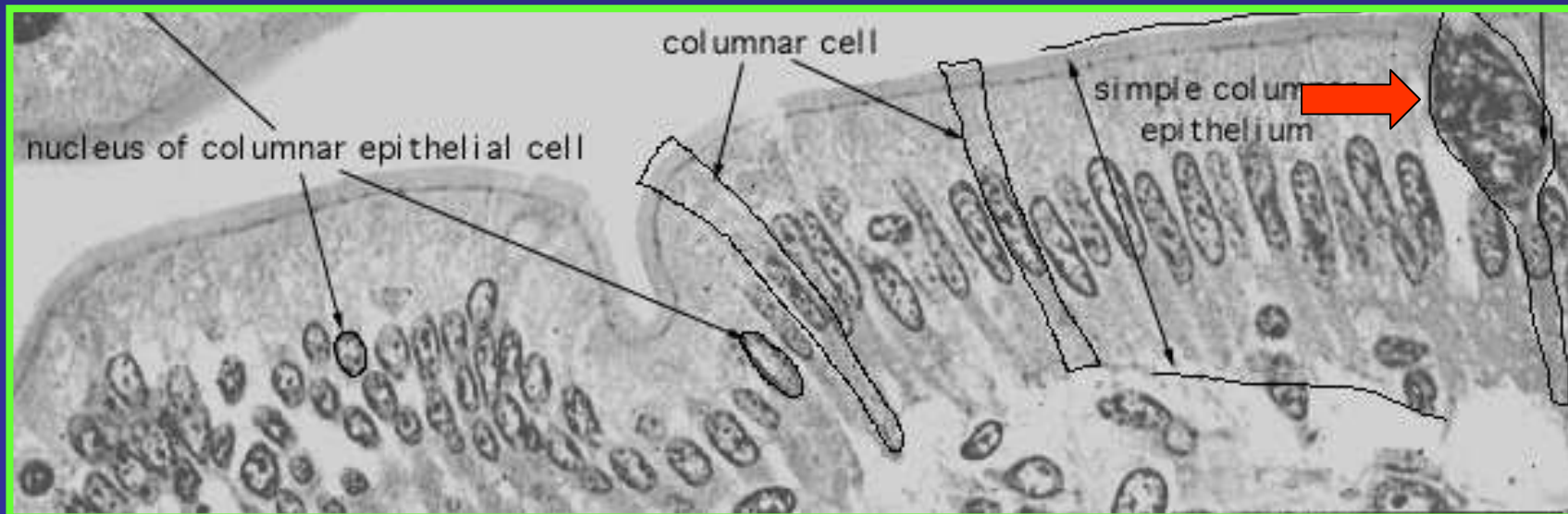

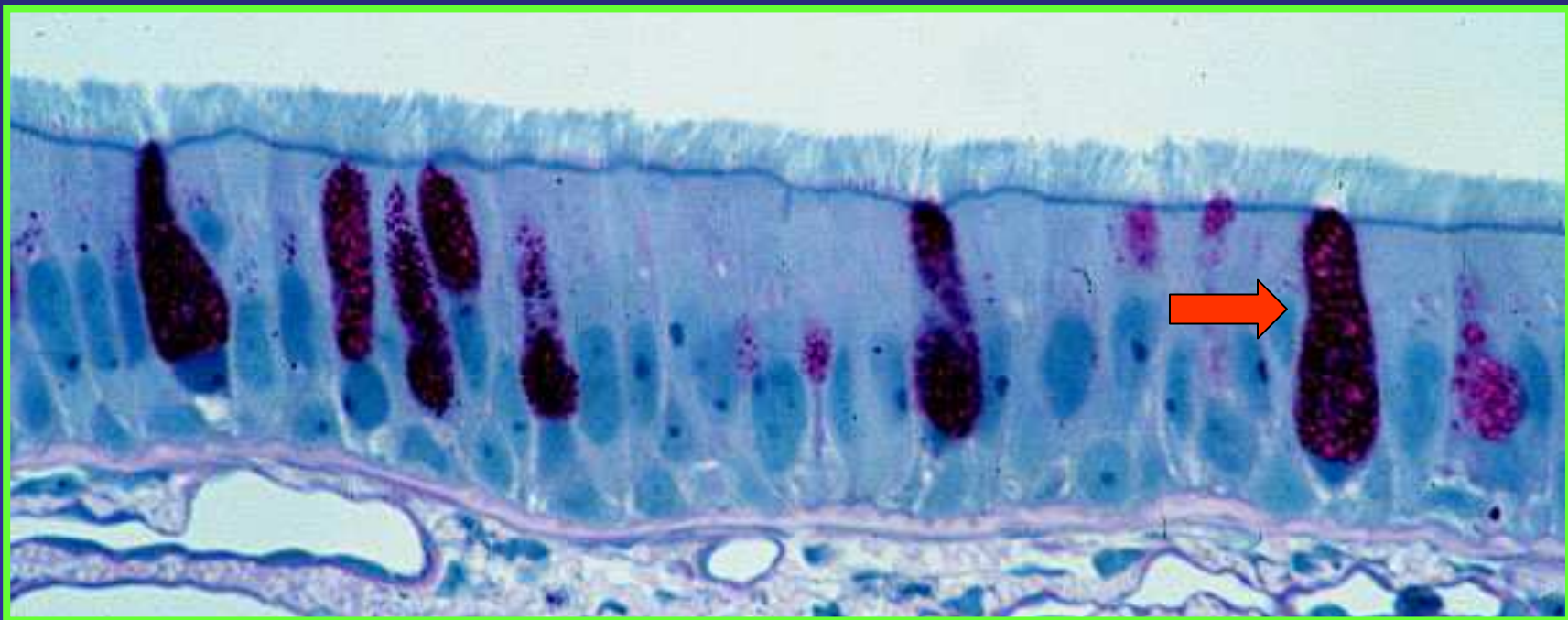
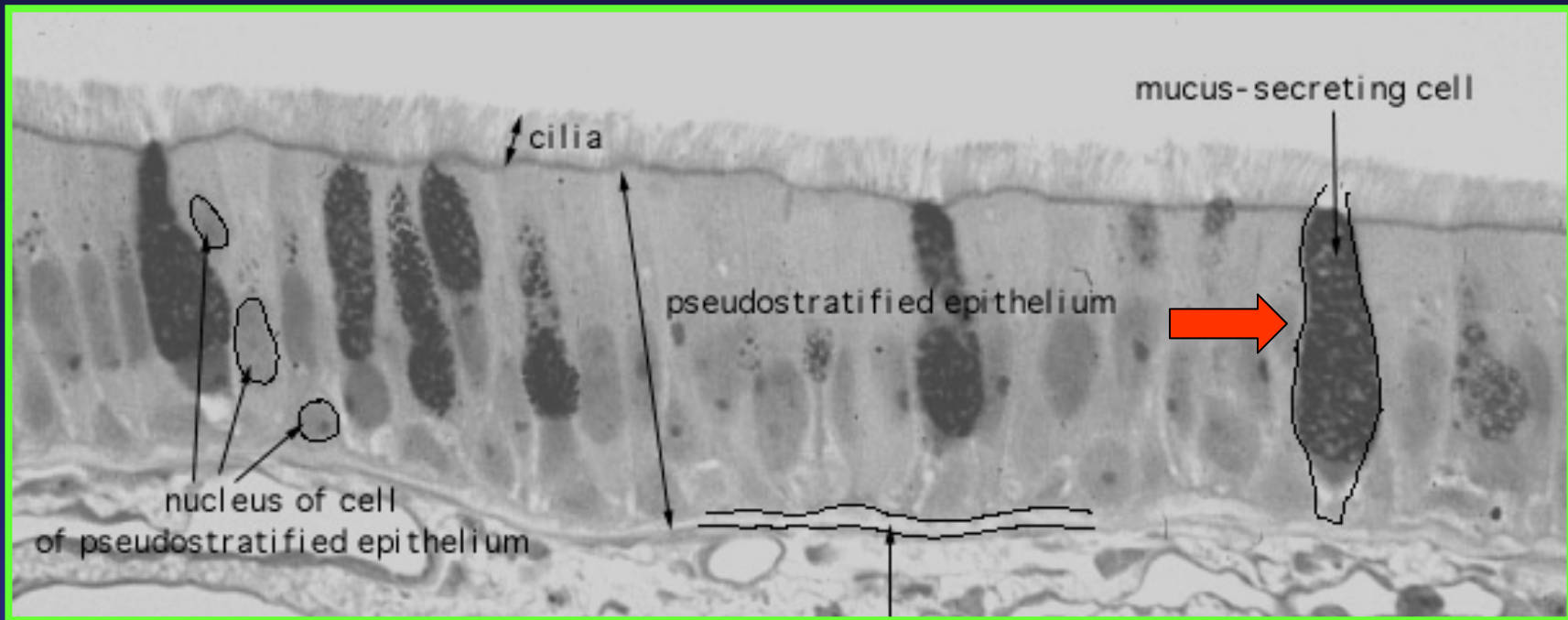
4. Els epitelis glandulars

- Unicel·lulars
- Pluricel·lulars

4. Els epitelis glandulars

★ Unicel·lulars

4. Els epitelis glandulars

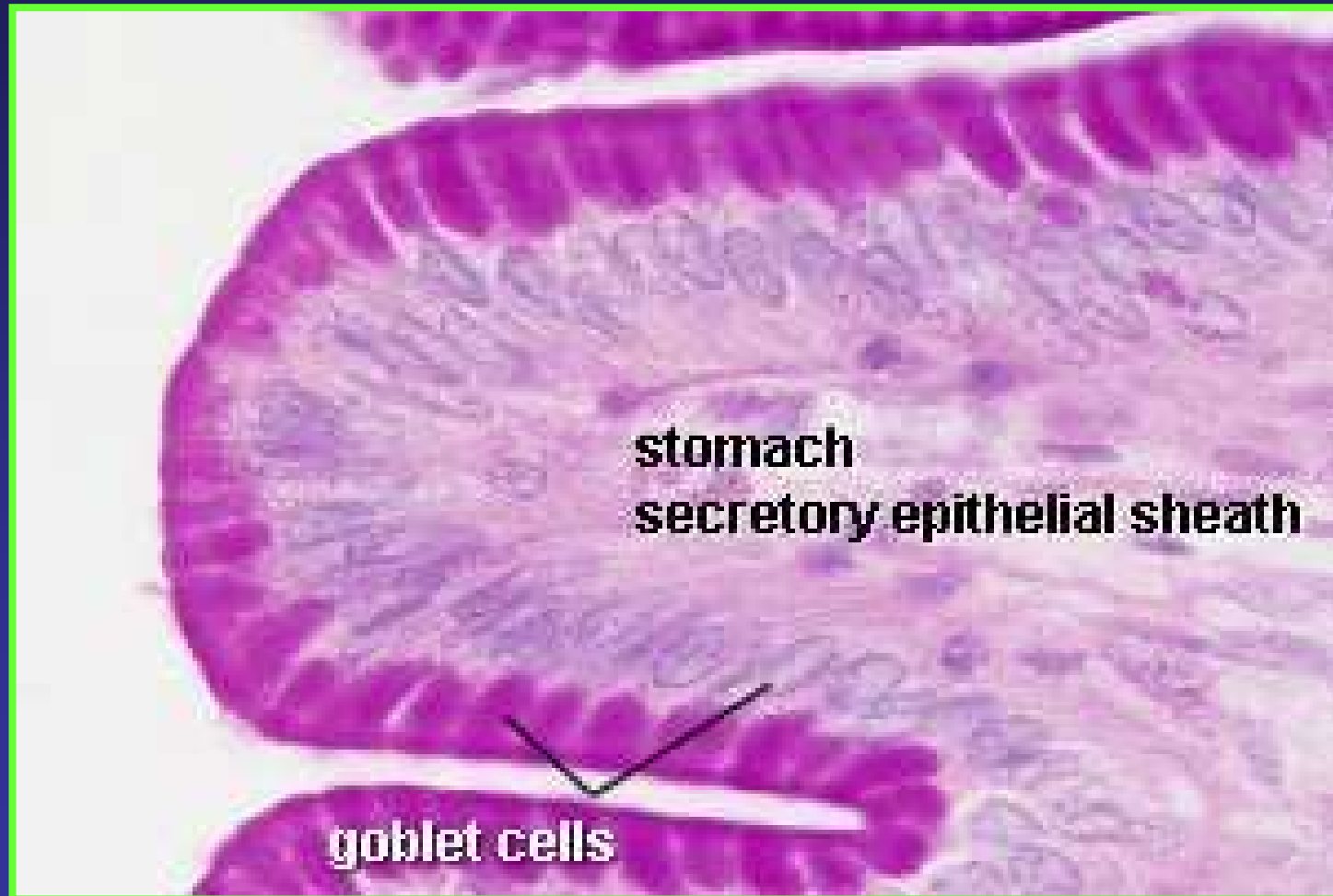
★ Pluricel·lulars

- Superfície epitelial secretora

- Intraepitelial

- Amb porció secretora i conducte excretor

4. Els epitelis glandulars

★ Pluricel·lulars

- Superfície epitelial secretora

4. Els epitelis glandulars

★ Pluricel·lulars

- Intraepitelial

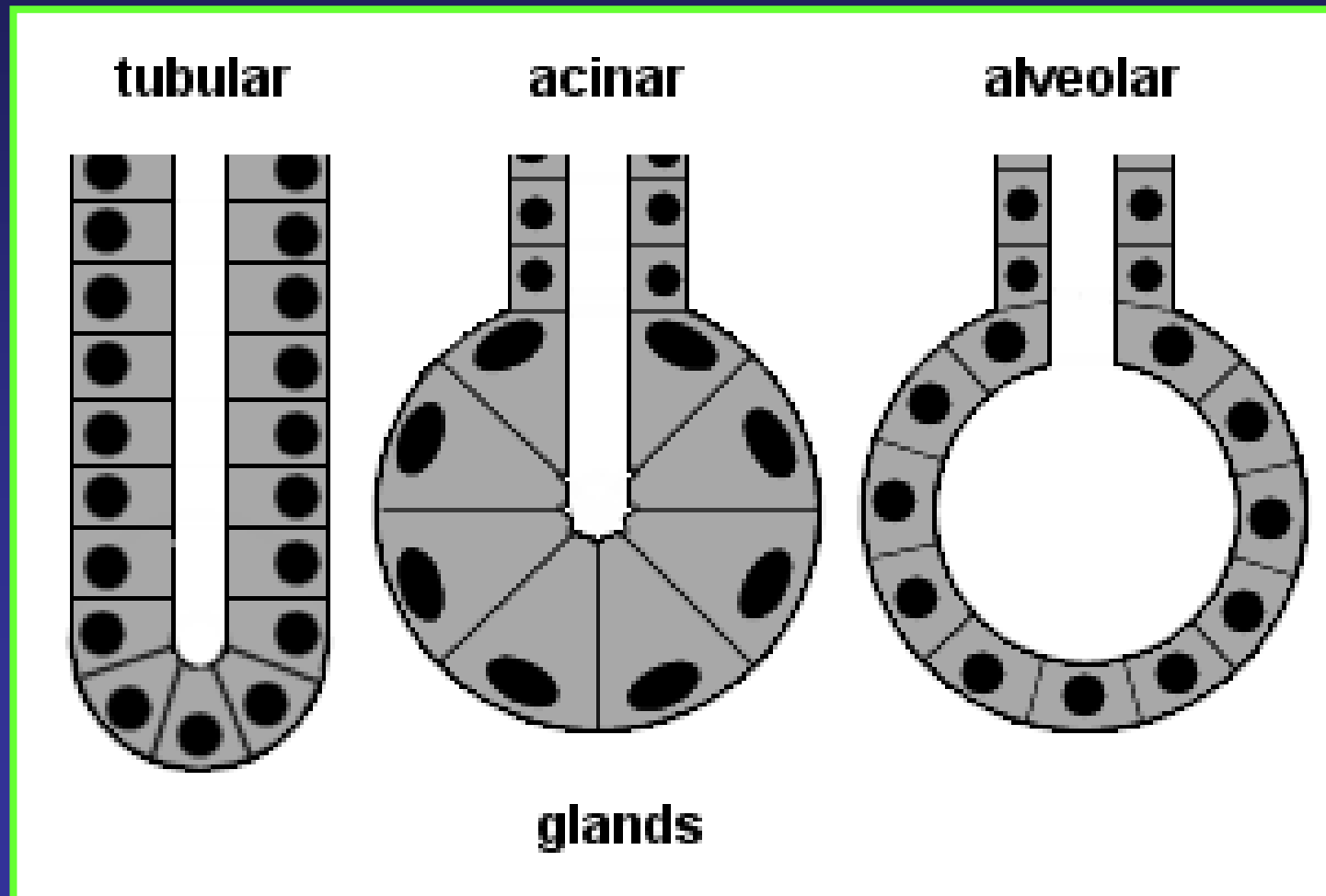

Epiteli de mucosa nasal

4. Els epitelis glandulars

★ Pluricel·lulars

- Amb porció secretora i conducte excretor

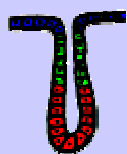

4. Els epitelis glandulars

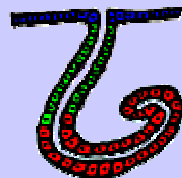
★ Pluricel·lulars

- Amb porció secretora i conducte excretor

Simplex

Tubular

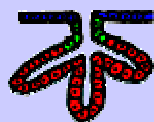

Tubular enrotllada

Alveolar simple

Simplex ramificades

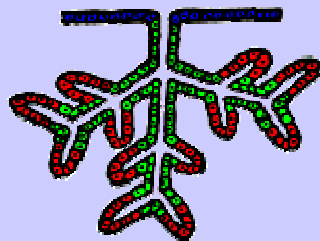
Tubular

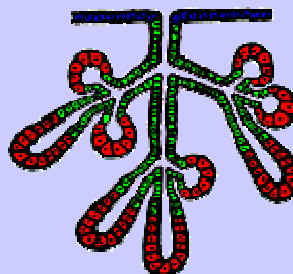
Alveolar

Acinar

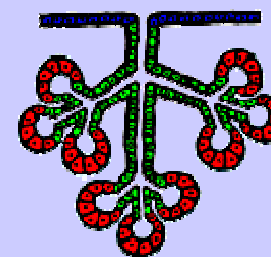
Compostes

Tubular

Tubuloalveolar

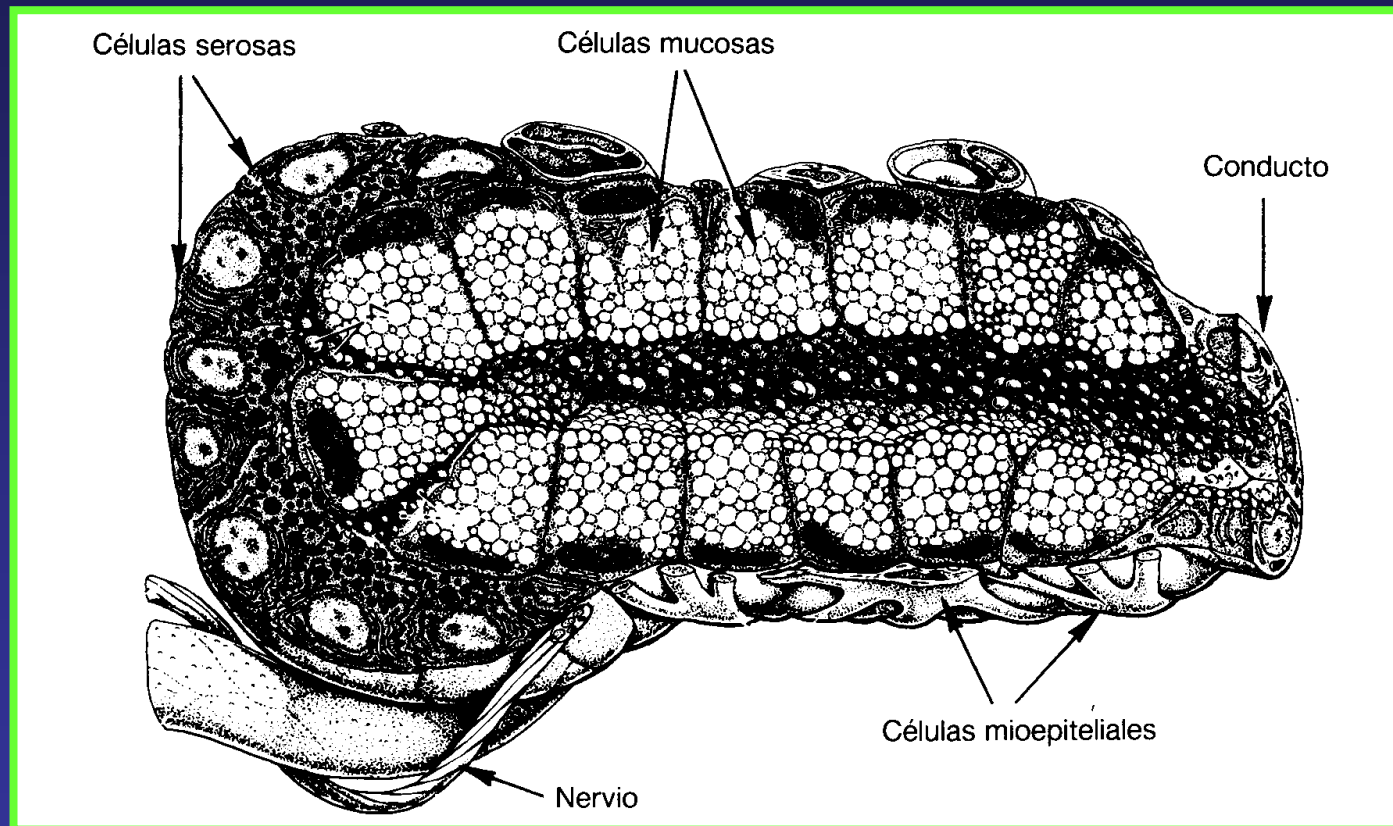

Alveolar

4. Els epitelis glandulars

★ Pluricel·lulars

- Organització d'una glàndula exocrina de gran mida

Bloom i Fawcett (1995)

4. Els epitelis glandulars

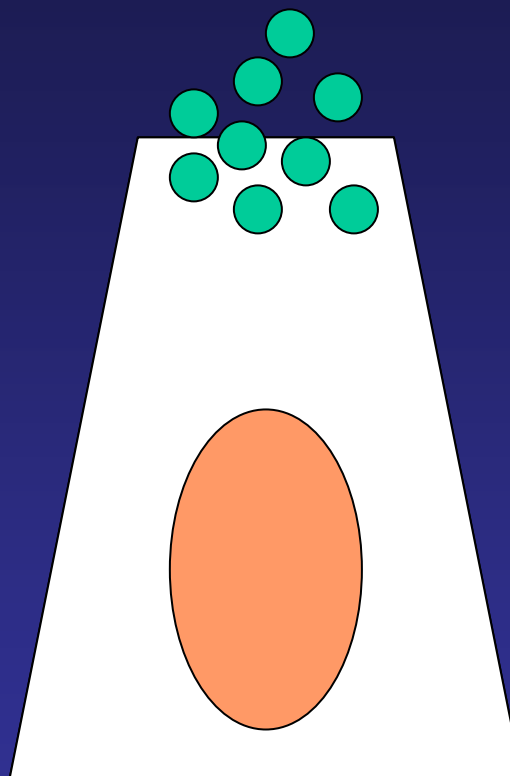
★ Classificació pel mecanisme de secreció

- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

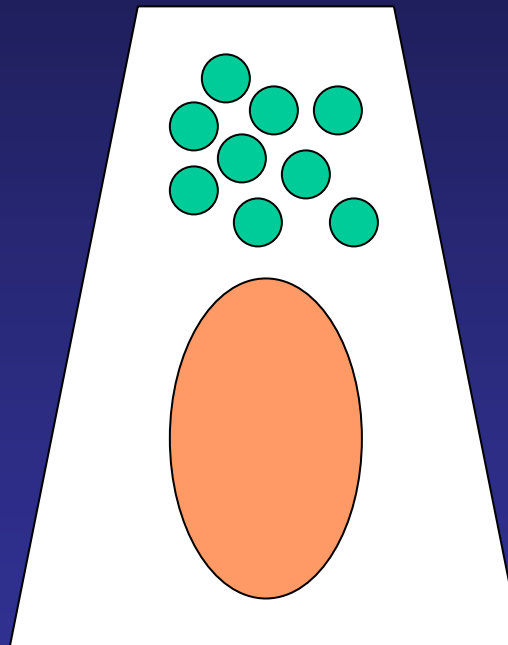

Cèl·lules del pàncrees i caliciformes

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

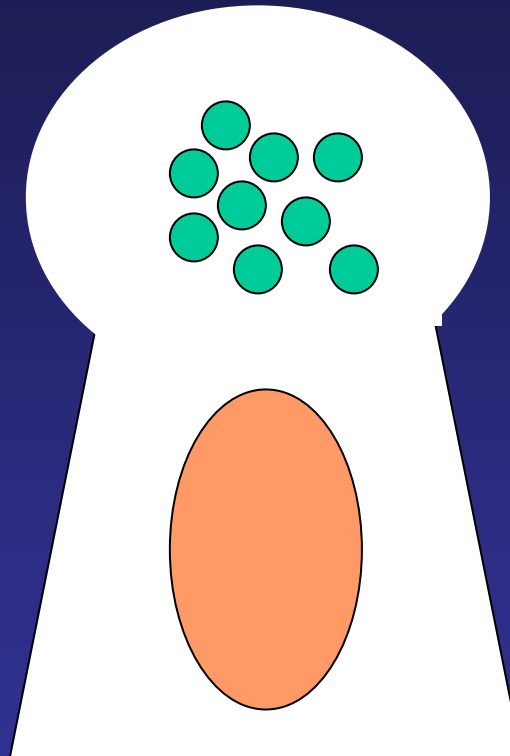
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

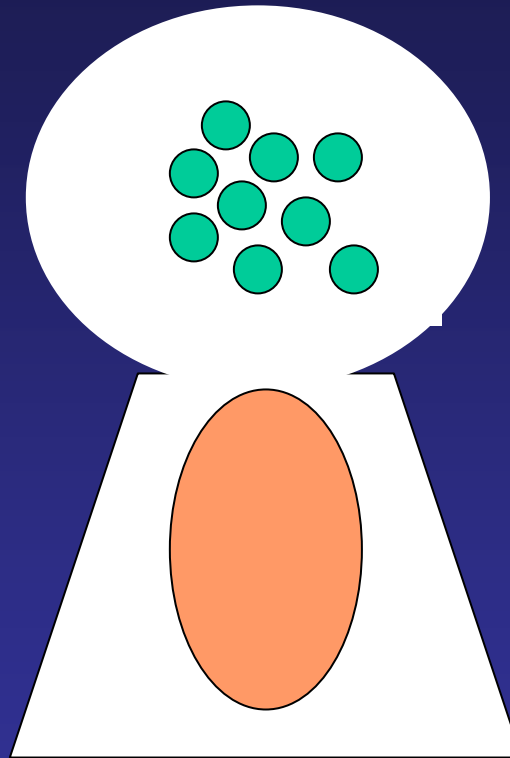
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

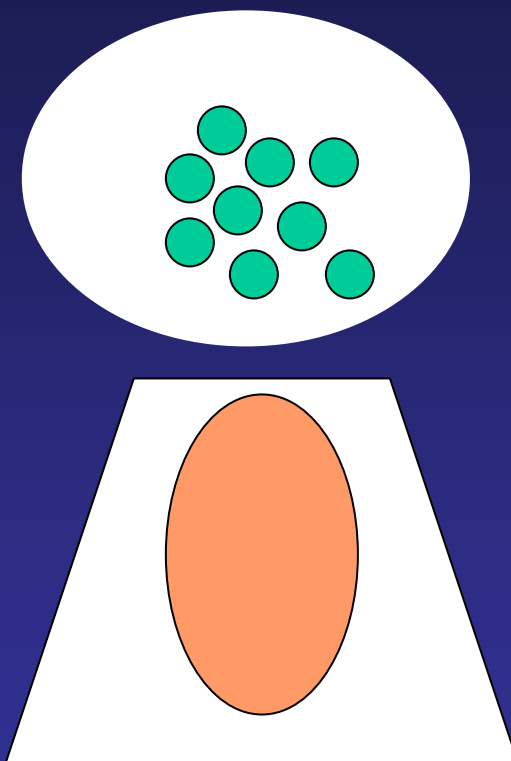
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

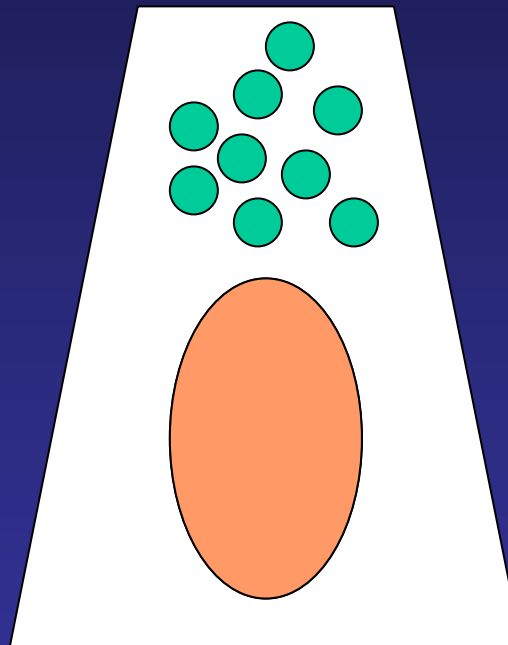

Secreció lipídica de glàndules mamàries

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

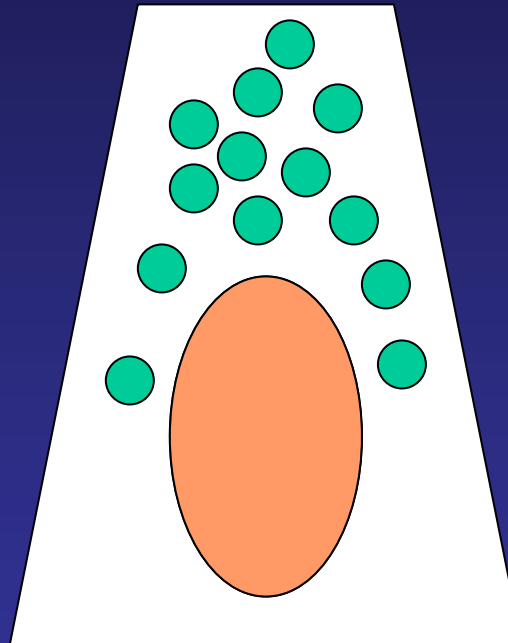
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

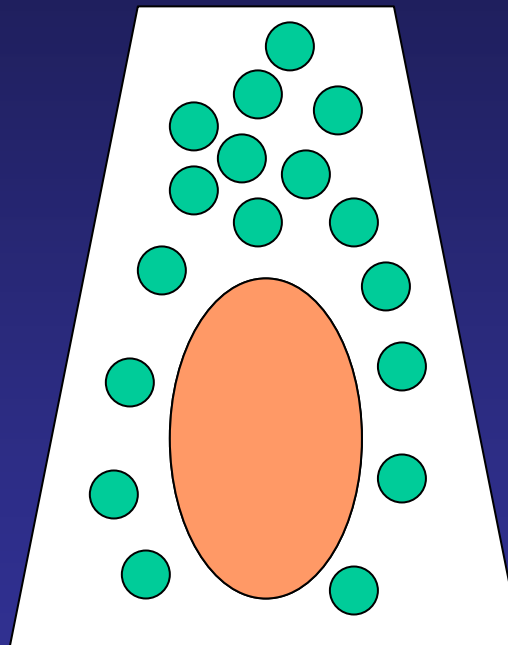
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

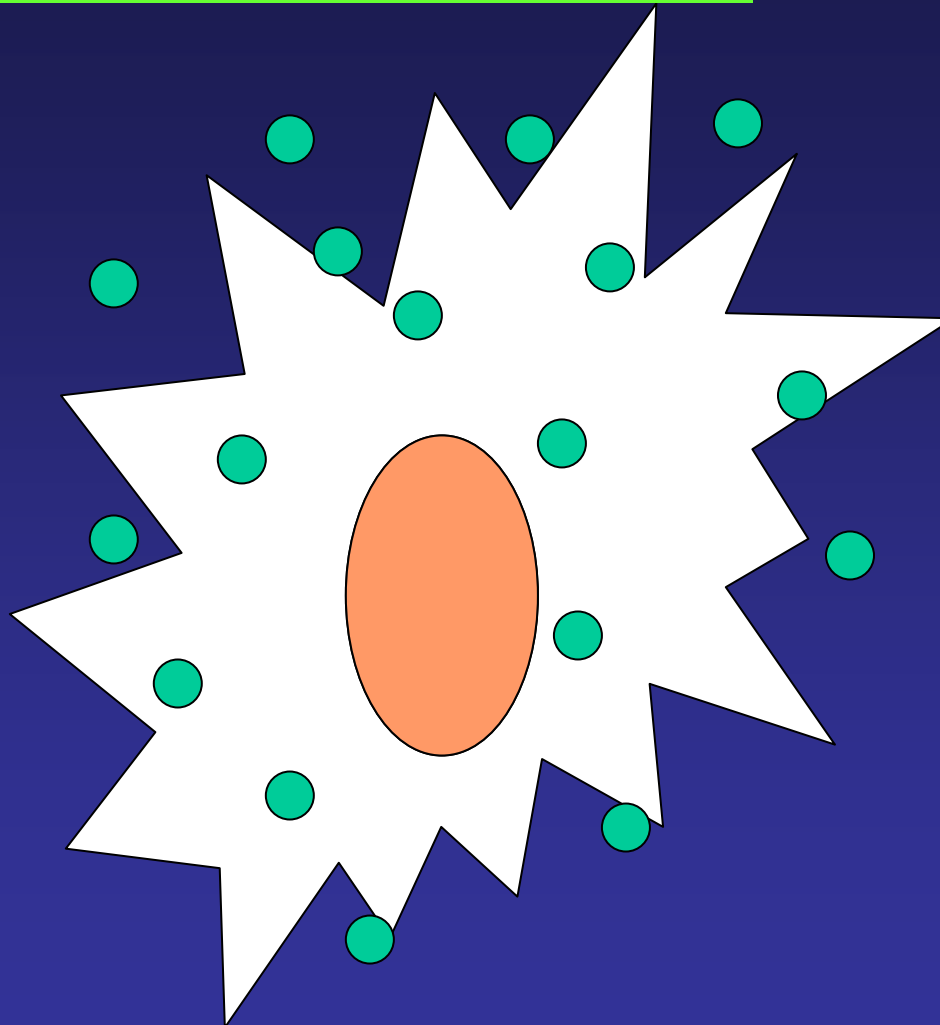
- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel mecanisme de secreció

- Merocrina
- Apocrina
- Holocrina

Glàndules sebàcies

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel producte de secreció

- Glàndules secretores seroses

- Glàndules secretores mucoses

- Glàndules secretores mixtes

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel producte de secreció

- Glàndules secretores seroses

Secreció fluida. Citoplasma apical eosinòfil, citoplasma basal basòfil (RER), nucli central rodó. Pàncrees

- Glàndules secretores mucoses

- Glàndules secretores mixtes

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel producte de secreció

- Glàndules secretores seroses

- Glàndules secretores mucoses

Secreció viscosa, mucopolisacàrids. Nucli basal i aplanat. La porció apical és plena de mucopolisacàrids. Glàndules salivals sublinguals.

- Glàndules secretores mixtes

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel producte de secreció

- Glàndules secretores seroses

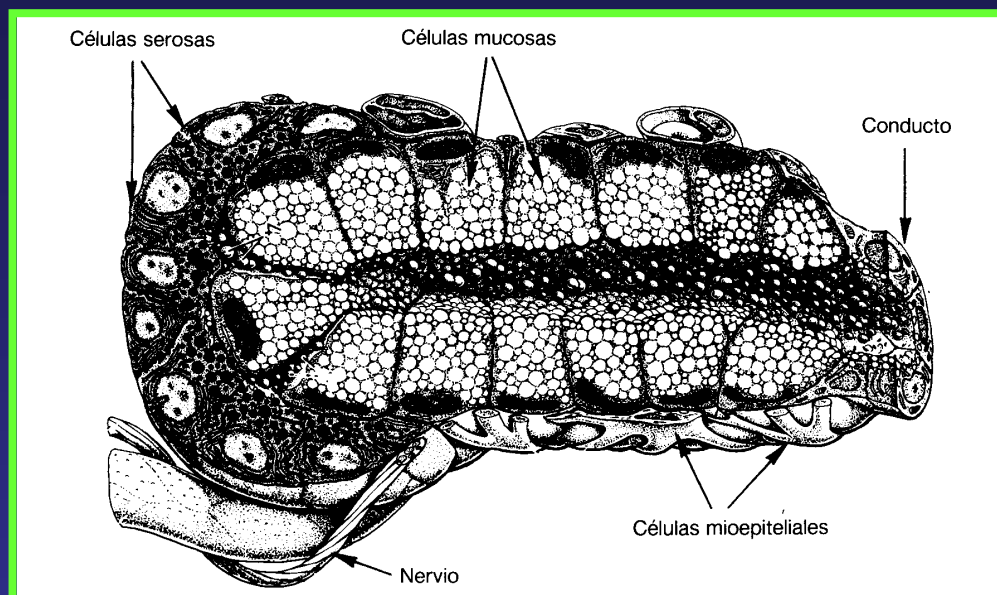
- Glàndules secretores mucoses

- Glàndules secretores mixtes

Mucosa + serosa. Tenen una unitat secretora mucosa i un casquet amb secreció serosa. Glàndules salivals submaxil·lars (semilluna serosa de Von Ebner).

4. Els epitelis glandulars

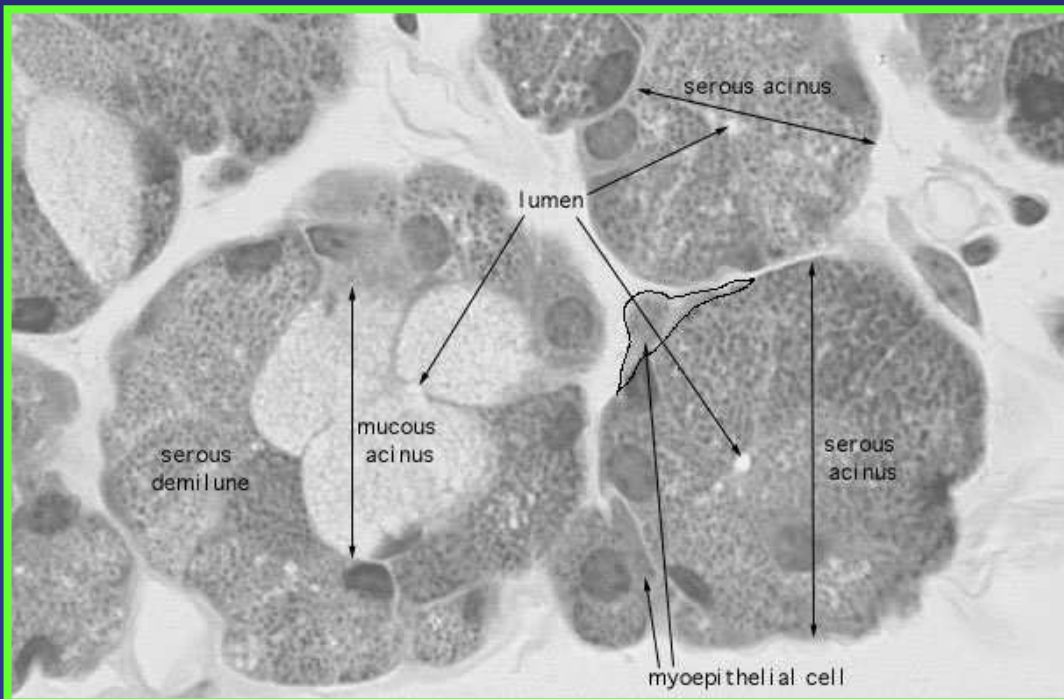
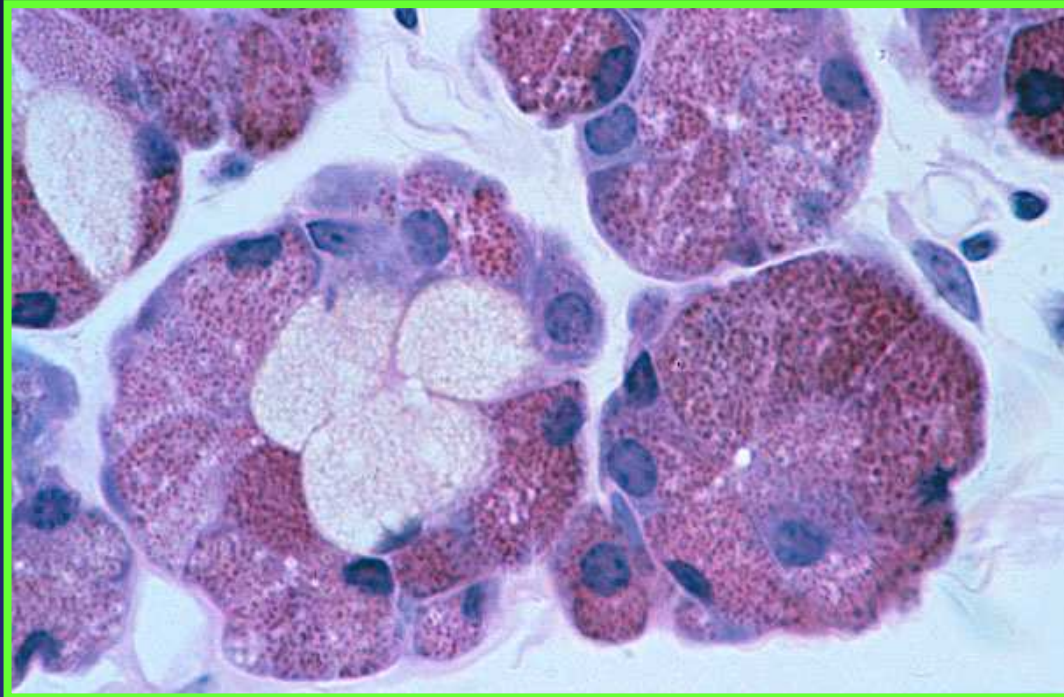
★ Classificació pel producte de secreció

Bloom i Fawcett (1995)

- **Glàndules secretores mixtes**

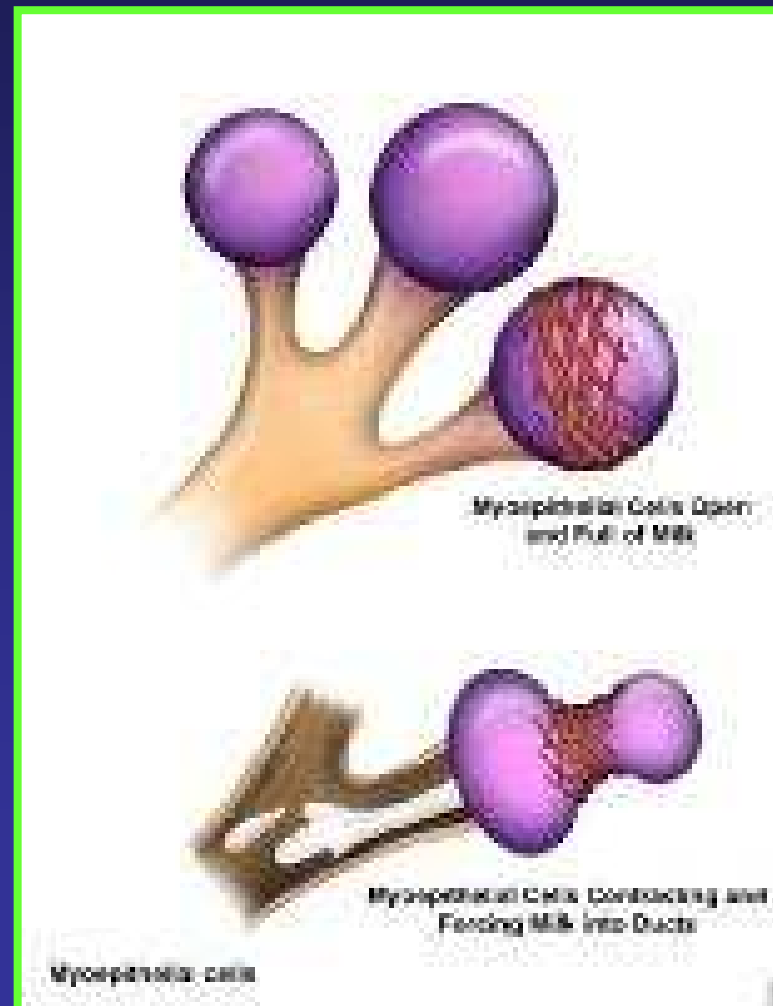
Mucosa + serosa. Tenen una unitat secretora mucosa i un casquet amb secreció serosa. Glàndules salivals submaxil·lars (semilluna serosa de Von Ebner).

4. Els epitelis glandulars

★ Classificació pel producte de secreció

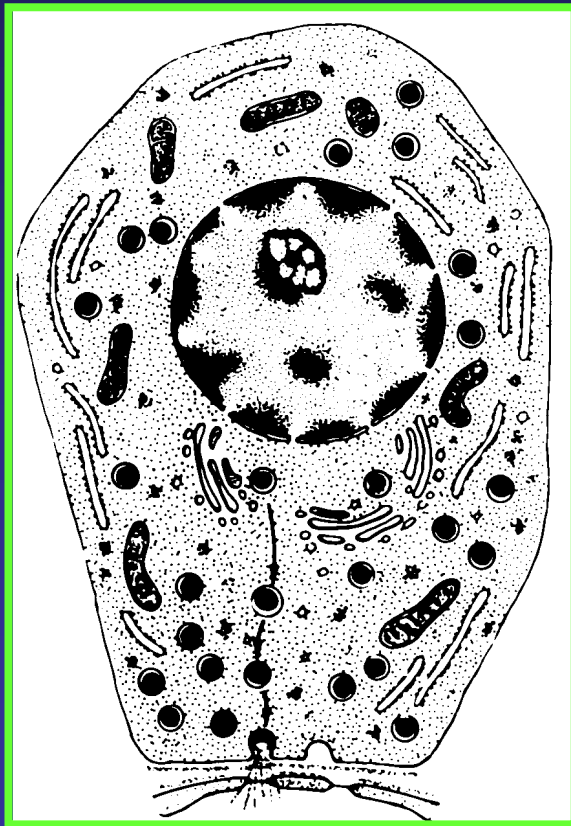
- Cèl·lules mioepitelials

4. Els epitelis glandulars

★ Glàndules endocrines

- Glàndules endocrines secretores de polipèptids

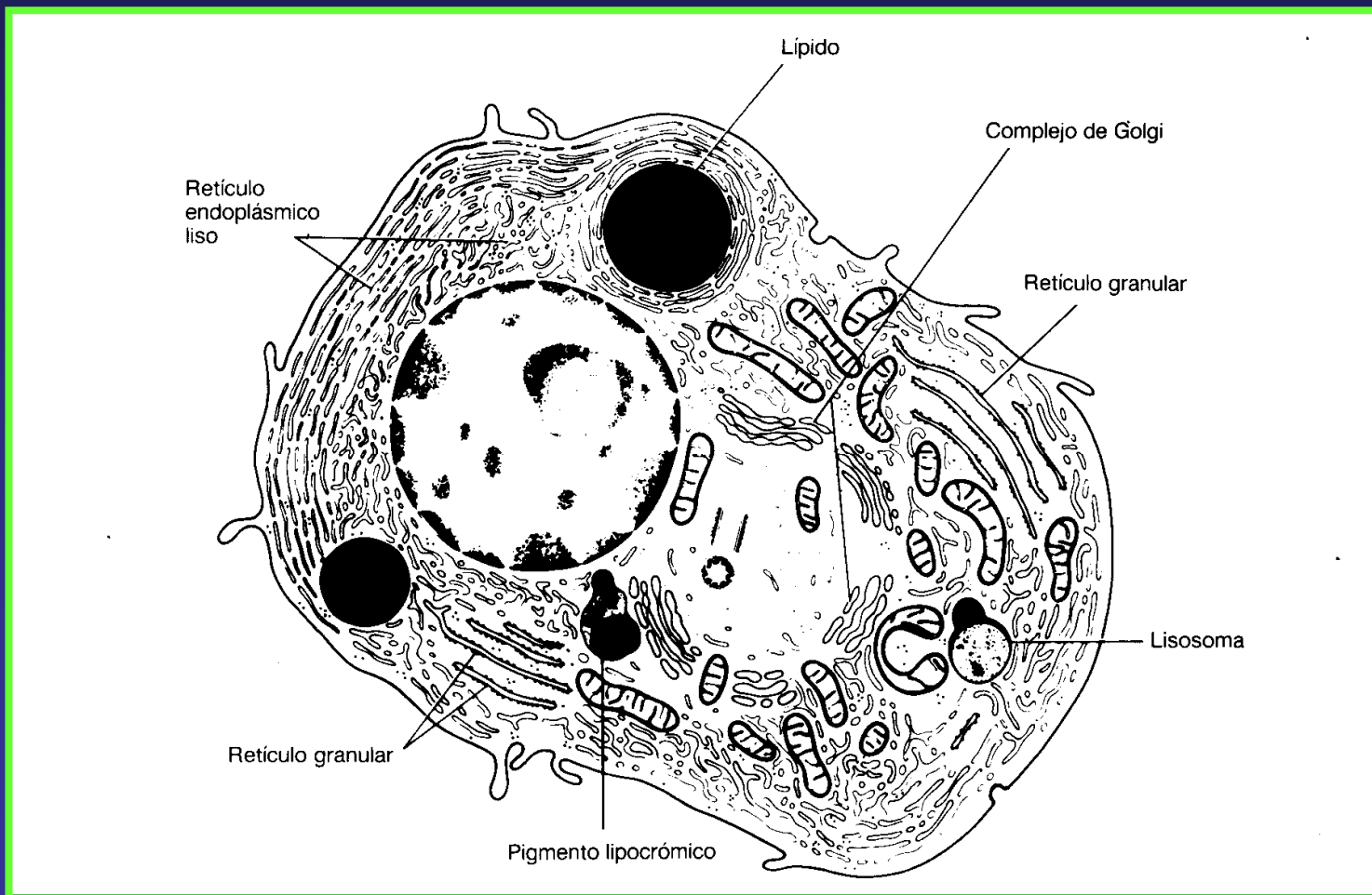

Bloom i Fawcett (1995)

4. Els epitelis glandulars

★ Glàndules endocrines

- Glàndules endocrines secretores d'esteroides

4. Els epitelis glandulars

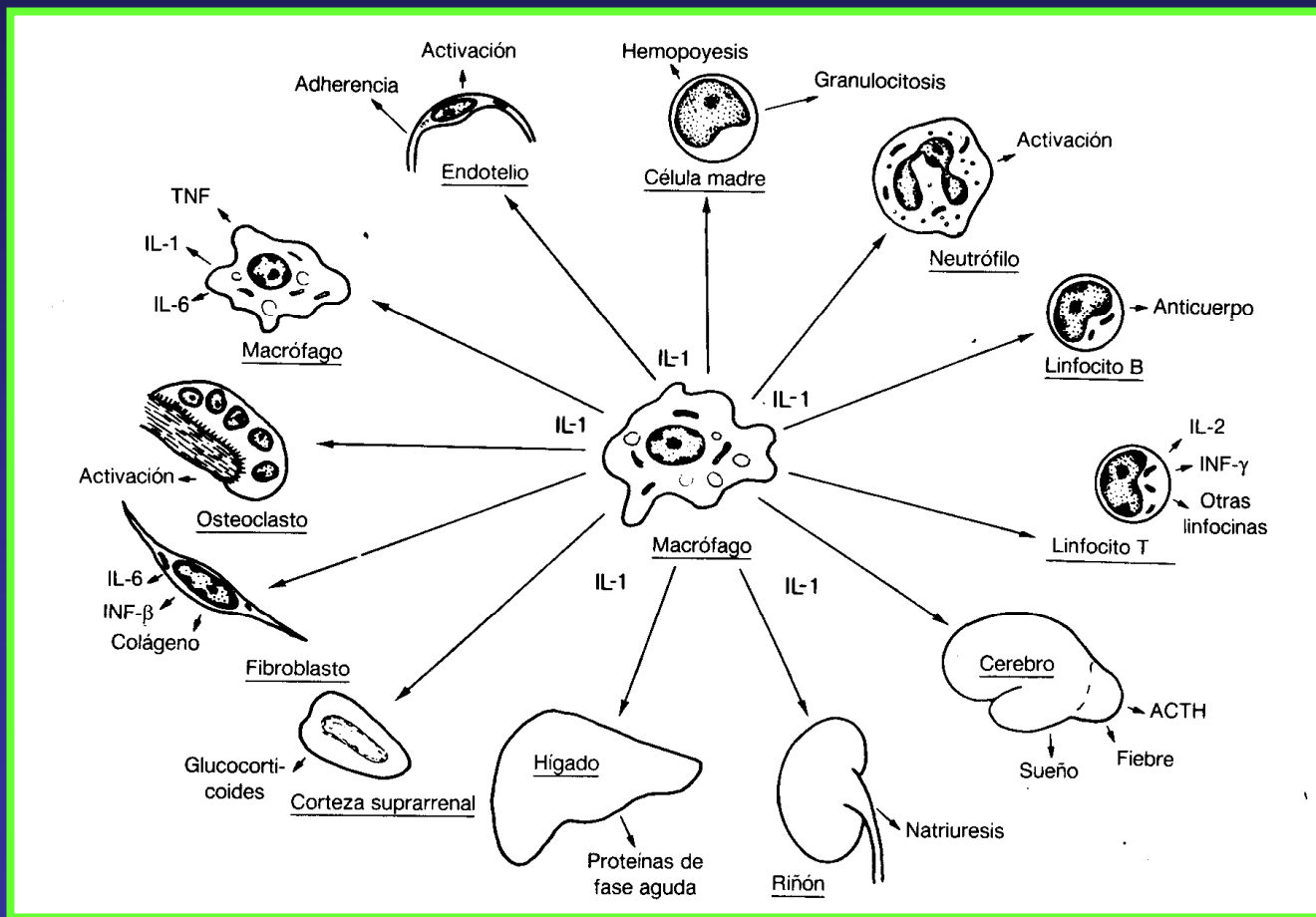
★ Glàndules endocrines

- Glàndules endocrines mixtes

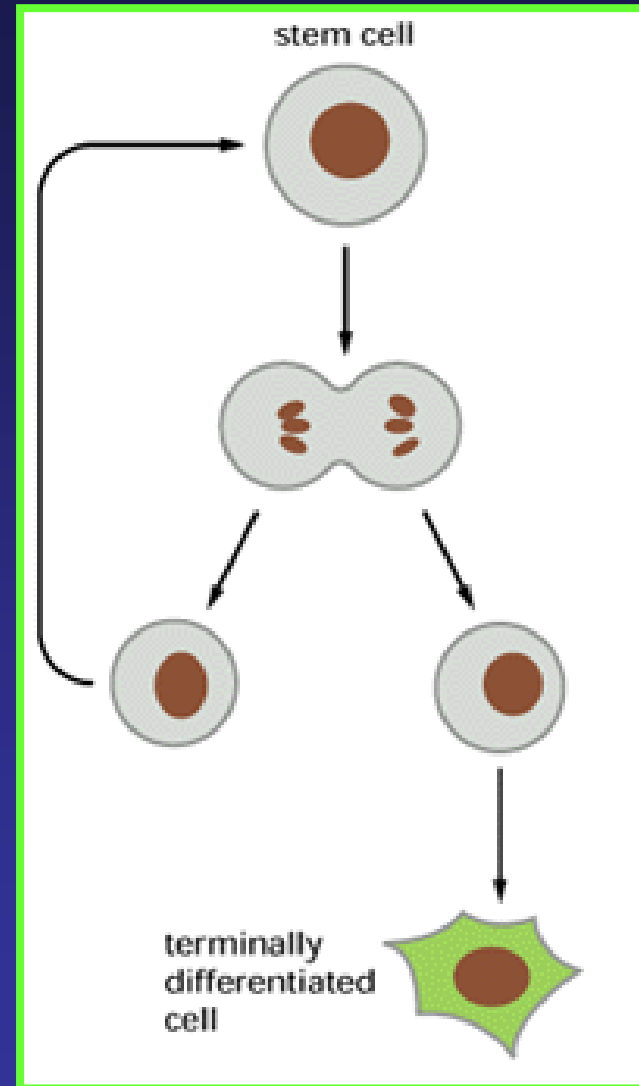
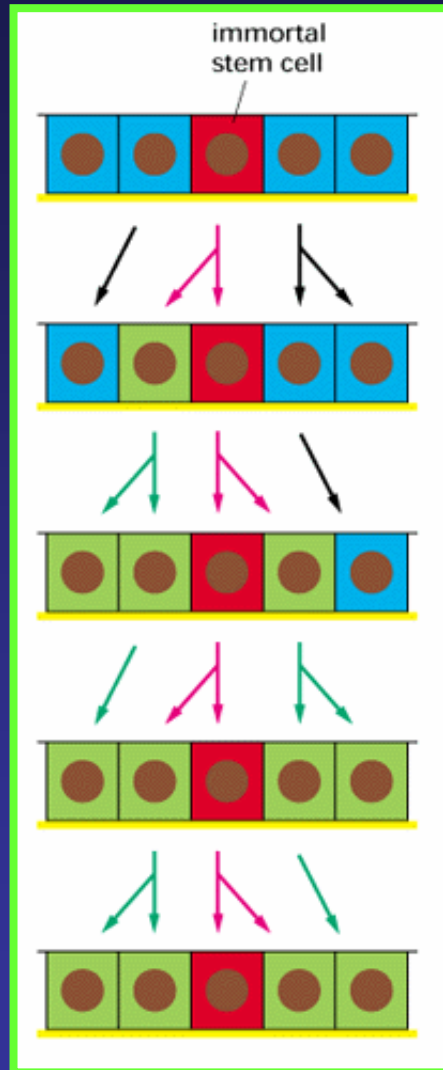
4. Els epitelis glandulars

★ Glàndules endocrines

- Sistema endocrí difús

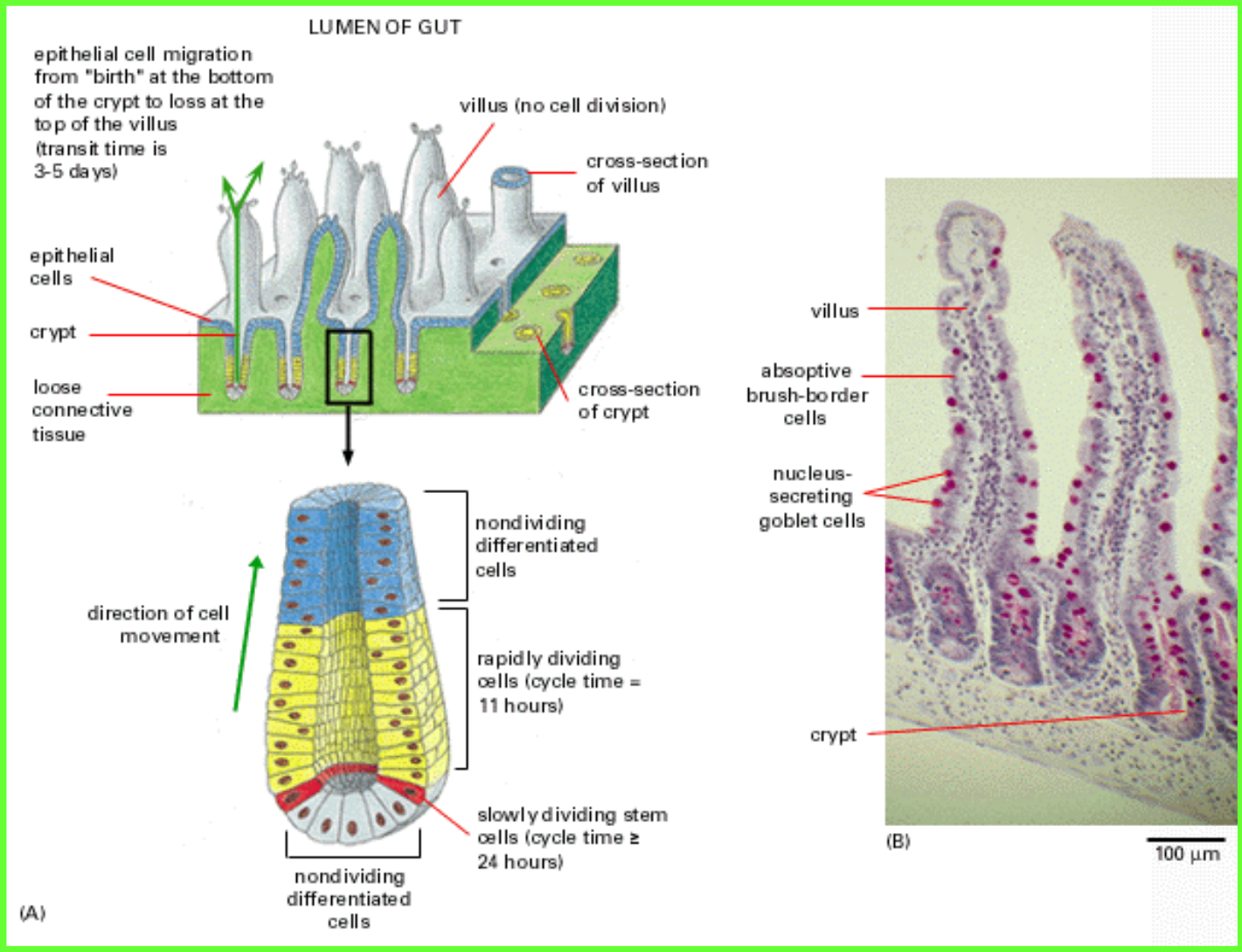

5. Renovació dels epitelis

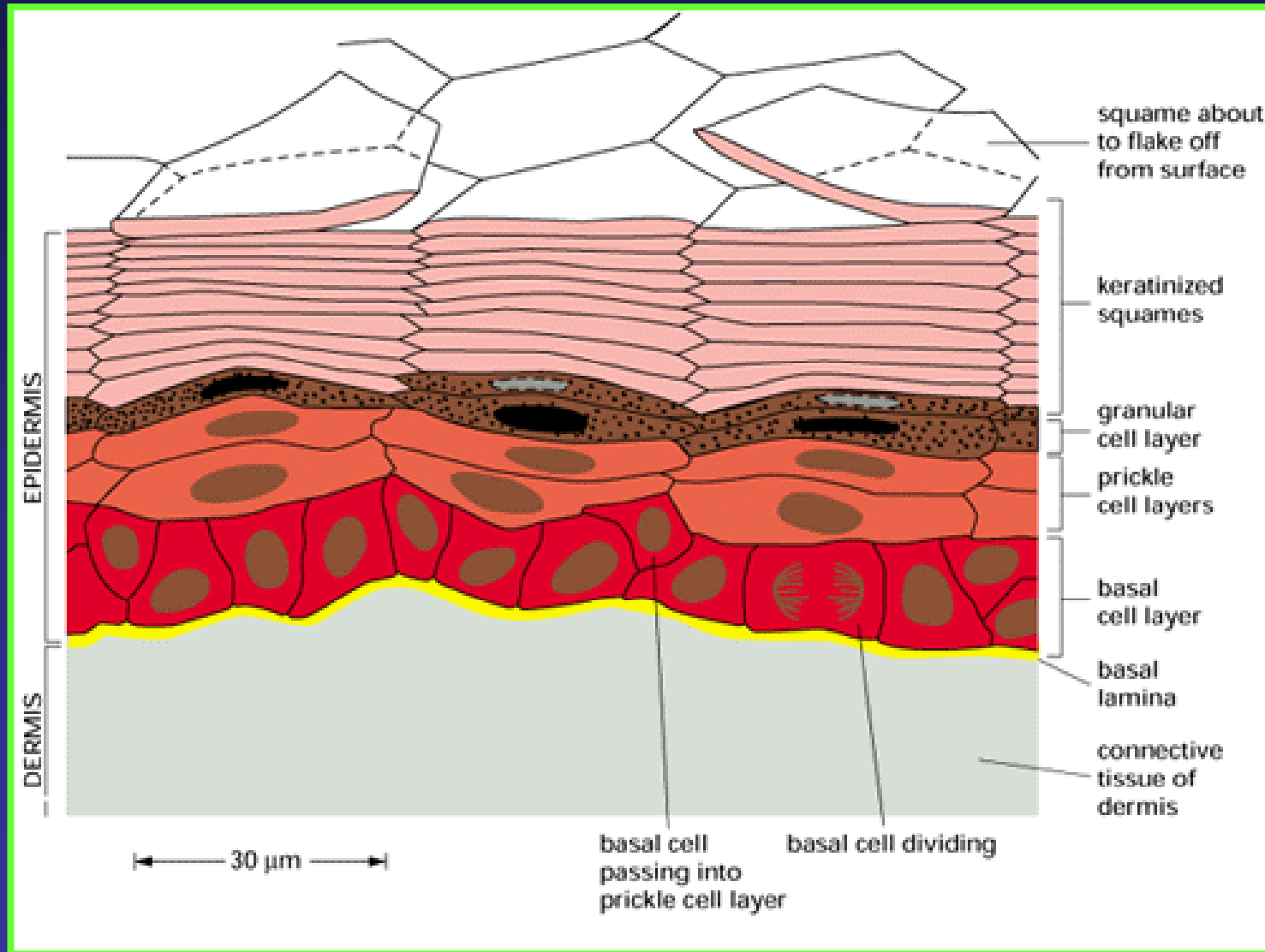
Alberts et al. MBC 4a ed.

5. Renovació dels epitelis

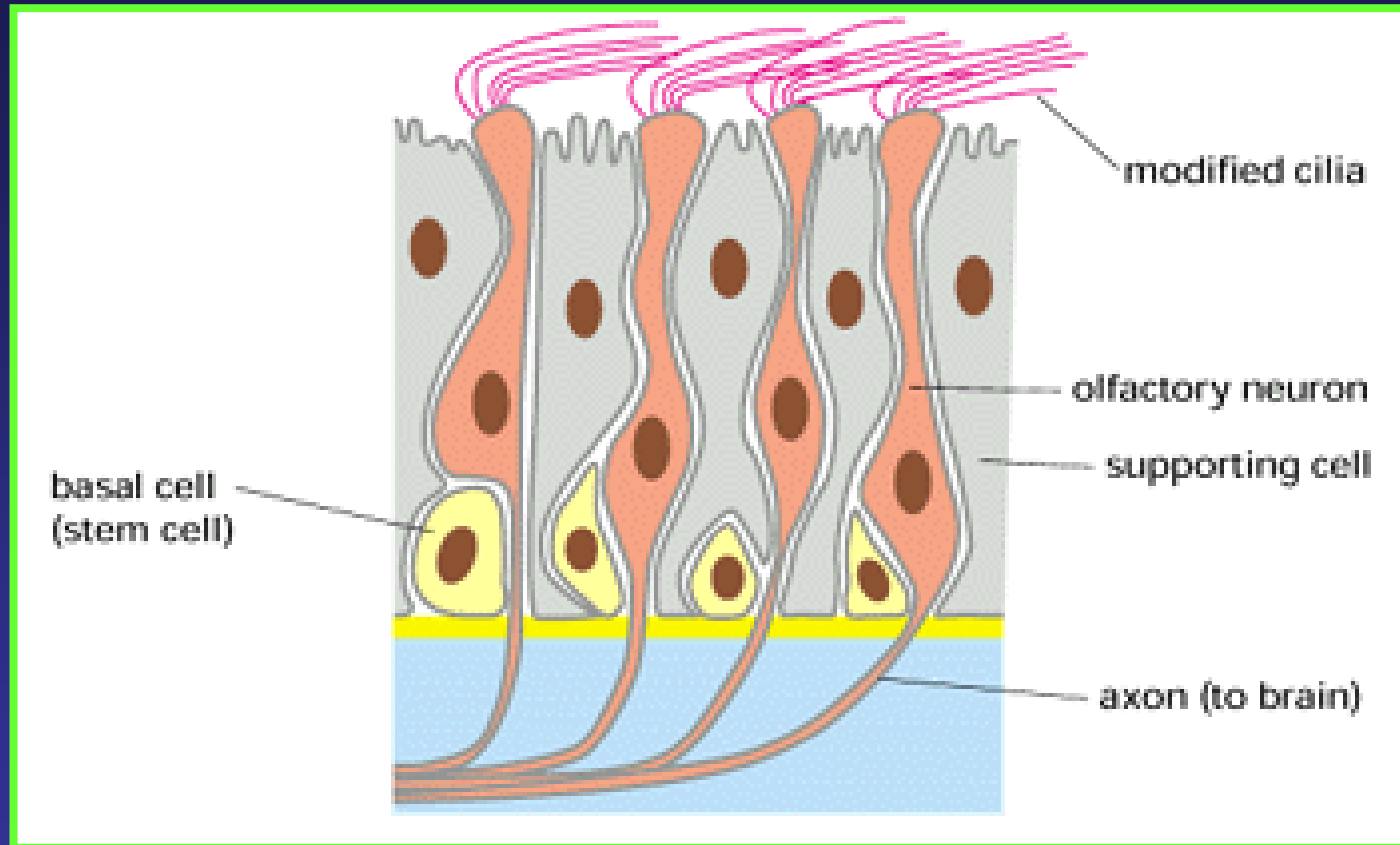

Alberts et al. MBC 4a ed.

5. Renovació dels epitelis

5. Renovació dels epitelis

Alberts et al. MBC 4a ed.